

DIRVA

Nr. 66

Birželis-June 8, 1960

Cleveland, Ohio

ATNAUJINAMOS NUSIGINKLAVIMO DERYBOS

Vakarų valstybės yra įsitikinę, kad naujajame sovietų nusiginklavimo plane, paskelbtame praėjusios savaitės pabaigoje, yra punktų, kuriuose slėpi pavojai Vakarų saugumui, tačiau planą reikia priimti, kaip pagrindą naujoms, išsamioms deryboms.

Sovietai naujajame pasiūlyme įterpė keletą viltingų pakeitimų, todėl reikia galutinai nustatyti, ar jais siekiama tikro nusiginklavimo, ar tik nusiginklavimo propagandos.

Tais sumetimais remdamiesi, Vakarai nutarė atnaujinti nusiginklavimo derybas su komunistų bloku Ženevoje.

Dešimties delegacijų--penkių Vakarų valstybių ir penkių komunistinio bloko narių--konferencija buvo nutraukta balandžio 29, pasiekus būklę be visiškos išeities. Vakarai buvo atmetę Maskvos planą--visiškai, be jokios kontrolės nusiginkluoti per ketverius metus. Komunistinis blokas buvo atmetęs Vakarų planą--nusiginkluoti palaipsniui, tarptautinės priežiūros organams kontroliuojant.

Tuo metu buvo tikima, kad nusiginklavimo derybas iš akligatvio ištrauks Paryžiuje susitikę didžiųjų valstybių lyderiai. Vakarai tikėjosi, kad Chruščiovas duos savo delegacijai instrukcijas derėtis dėl atskirų nusiginklavimo žingsnių, vietoj reikalavus, kad Vakarai iš anksto sutiktų priimti visą sovietinę programą.

Viršūnių konferencijai iširus,

Vakarų--JAV, Britanijos, Prancūzijos, Italijos ir Kanados--delegacijos į nusiginklavimo derybų atnaujinimą leidosi dar ir dėlto, kad tai beliko vienintelis politinis kontaktas tarp Rytų ir Vakarų būsimiems santykiams tirti. Konferencija, be abejo, ir toliau lieka platesnės propagandos arena abiem pusėms.

THOMPSON IŠŠAUKTAS
I WASHINGTONĄ

JAV ambasadorius Llewellyn E. Thompson birželio 14 grįš iš Maskvos į Washingtoną, kur dalyvaus eilėje pasitarimų apie tolimesnius JAV santykius su Sovietija.

Jo iškvietimas į Washingtoną, kaip iš valstybės departamento sluoksnių informuojama, buvęs sutartas prieš pusantros savaitės, taigi jis nereikšias protesto prieš paskutinius Chruščiovo pareiškimus prez. Eisenhowerio ir kitų JAV vadovų anksčiau adresu.

Ambasadorius planuoja namie pavišėti apie 10 dienų, tačiau ar jis čia pasiliksis ilgiau, priklausys nuo valstybės departamento sprendimo.

Siūlo NATO viršūnių
konferenciją

Kanados ministras pirmininkas John Diefenbaker, lankyda-

masis Jungtinėse Valstybėse, skatino nedelsiant sušaukti NATO viršūnių konferenciją blogėjantiems santykiams su Sovietija išnagrinėti. Jo žodžiais, reikia skubių pasitarimų, kad sudarius vieną frontą prieš aštrėjančią ir dvilypę sovietų taktiką.

Diefenbaker yra įsitikinęs, kad būtų klaida šiuo metu bandyti naują Rytų-Vakarų viršūnių konferenciją. Jo žodžiais, "būtų blogiau šaukti perankstyvą viršūnių konferenciją, negu visai jos nešaukti".

NATO viršūnių konferenciją premjeras Diefenbaker pasiūlė šaukti Kanadoje.

NEKEIS TOKIO
VIZITO PLANŲ

JAV senato užsienių reikalų komiteto pirmininkas J.W. Fulbright ir eilė kitų senatorių siūlo, kad prez. Eisenhoweris savo vizitą Japonijon atidėtų iki rudens, nes situacija ten atrodo "labai rimta".

Bet baltieji Rūmai nusprendė, kad vizito atidėjimas tik padėtų anti-amerikiniam elementui.

Japonijoje kasdieną vyksta karštos demonstracijos, kuriose protestuojama prieš JAV-Japonijos savitarpinės pagalbos sutartį. Jose jau dalyvauja ir socialistų partijos parlamentariai, kurie oficialiai pareikalavo atšaukti prez. Eisenhowerio vizitą.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba ir Tarybos prezidiumo nariai posėdžio metu Tabor Farmoje. Iš kairės: vicep. inž. J. Jurekūnas, pirm. inž. E. Bartkus, vicepirm. Dr. J. Paplėnas, sekret. T. Blinstrubas, Prezidiumo nariai Dr. S. Biežis ir Juozas Bačiūnas, išdin. Dr. A. Rudokas.

Dirvos nuotrauka

Teisė yra mūsų pusėje

Lietuvos Diplomatinės šefo S. Lozoraičio žodis dėl Sovietų Sąjungos agresijos prieš Lietuvą sukakties

Birželio mėnesio 15 dieną sueina 20 metų nuo Sovietų Sąjungos agresijos prieš Lietuvą. Tą dieną 1940 metais Sovietų Sąjunga be jokio mažiausio pagrindo užpuolė ir okupavo mūsų taikingą kraštą, kartu su Estija ir Latvija. Tuo būdu sovietai padarė pradžią sunkiausiai lietuvių tautos istorijos periodui. Jis yra nužymėtas tokiomis sovietų padarytomis ir tebedaromomis skriaudomis bei neteisėbėmis, kokių mūsų tauta nebuvo patyrusi dau-

gelį šimtmečių. Okupacinei valdžiai ir komunistinei santvarkai įvesti ir palaikyti sovietai pavartojo Lietuvoje visas bolševikinio masinio teroro priemones, kaip žmonių trėmimas, kalinimas ir žudymas be teismo.

Praėjusių 20 metų tarpe civilizuotasis pasaulis yra toli nuėjęs pažangos keliu. Vakarų demokratinės valstybės laimėjo karą prieš Hitlerį. Jos sugrąžino nepriklausomybę Hitlerio okupuotiems Vakarų Europos

kraštams. Jungtinių Amerikos Valstybių ekonominės bei politinės pagalbos dėka tie kraštai ir Vokietija galėjo atsistatyti iš karo griuvėsių ir pasiekti dar didesnių negu prieš karą gerbūvio. Dešimtims kolonijinių teritorijų Afrikoje ir Azijoje Vakarai suteikė suverenumą ir nepriklausomybę, vaduodamiesi tinkamu bendrų interesų supratimu ir tautų apsisprendimo teisės pagarba. Bet Lietuva tebėra sovietų okupacijoje, nes tuo tarpu, kada laisvame pasaulyje laisvės idėja vis daugiau įsigali ir yra nešama net į Afrikos džiungles, sovietų santvarka, ideologija ir politika nesikeičia, sovietų egzistencijos pagrindas bei tikslas visados palieka tas pat: individualinės ir tautų laisvės naikinimas ir kova prieš laisvųjų tautų bendruomenę.

Sovietų agresija prieš Lietuvą, kaip lygiai prieš Latviją ir Estiją, ir iš viso Pabaltijo valstybių okupacija turi gilesnės, bendresnės reikšmės. Sovietų smūgis prieš Pabaltijo valstybes buvo taikomas ne tikta joms, bet visai Europai, jis sudarė dalį sovietų plano Europai sukomunistinti. Čia, Pabaltijo valstybėse, prasidėjo sovietų veržimasis į Vakarų, privedęs prie to, kad šiandieną šimtas milijonų europiečių yra sovietų pavergta.

Jų visų — taigi ir lietuvių tautos — laisvės atstatymas yra tiek teisingumo, žmoniškumo, tarptautinės bendruomenės garbės reikalavimas, tiek Europos ateities apsaugojimo nuo bolševizmo sąlyga.

VOKIEČIŲ SOCIALDEMOKRATAI
KEIČIA LINIJĄ

Vakarų Vokietijos socialdemokratai pasidarė išvadas iš praėjusį mėnesį suirusios viršūnių konferencijos, atmesdami daugelį metų puoselėtą pažiūrą, kad su rusais reikėtų bendrauti, jeigu jie to norėtų.

Dabar socialdemokratų vadai pradėjo kampaniją dėl bendros, nepartinės užsienių politikos, tuo pripažindami, kad kanclerio Adenauerio vyriausybė turėjo užimti teisną liniją.

Partijos reikalų vedėjas Carl Mommer pasiūlyme krikščionims demokratams sakoma, kad toji nepartinė užsienių politika turėtų būti bazuojama šiais sutarimais: Berlynas turi būti ginamas bet kokia kaina; Vokietija turi dalyvauti NATO organizacijoje; Vokietijai reikalingi stiprūs kariniai įrenginiai. Ligi šiol socialdemokratų partija priešinosi Bonnos dalyvavi-

mui NATO organizacijoje, atominiams apsiginklavimui ir kasmet balsuodavo prieš gynybos biudžetą.

Bet krikščionių demokratų partija jaučiasi dar nesanti patenkinta tomis socialdemokratų koncesijomis. Gynybos ministras Franz Josef Strauss, kuris laikomas vienu ryškiausių valdančiosios partijos vadų šalia kanclerio Adenauerio, socialdemokratų partiją pareikalavo atsakyti į 10 klausimų, iš kurių paaiškėsia, ar jungtinė užsienių politika būsimi galima. Stebėtojai sako, kad tais klausimais krikščionys demokratai nori socialdemokratams priversti galutinai ir besąlyginai kapituliuoti kancleriui Adenaueriui, ir to greičiausiai neatsitiks.

Vokiečių krikščionių demokratų partijos sluoksniuose vyrauja įsitikinimas, kad socialdemokratai, siūlydami nepartinę užsienių politiką, nori galutinai atsiriboti nuo neutralumo tendencijų, lygiai kaip pernykščiame partijos suvažiavime atsiriboję nuo senos marksistinės filosofijos.

Prancūzijos užs. reik. ministras Couve de Murville, kalbėdamas Normandijoje, prieš 16 metų vykdytos sąjungtinkų invazijos paminėjimo iškilnėse, pareiškė, kad pokario įvykiai Vokietiją iš bendro priešo padarė pagrindiniu Europos saugumo elementu.

KAIRĖJE: Praėjusį šeštadienį po čiuurlionių jubiliejinio koncerto Clevelande, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas Dr. Vl. Ramanauskas, sveikindamas perskaitė aktą, kuriuo Čiuurlionio Ansamblui paskirta Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos premija 1,000 dol. už kultūrinius nuopelnus ir įteikė čekį Ansamblio valdybos pirmininkui J. Nasvyčiui.

V. Plodzinsko nuotrauka

Kuba ruošiasi

pripažinti Pekiną

Kuba, kaip iš Havanos patiriama, planuoja didelio masto prekybos sutartį su komunistine Kinija ir diplomatinį Pekino režimo pripažinimą. Taip pat sakoma, kad komunistinės Kinijos premjeras Ču En-lai esąs pakviestas aplankyti Kubą.

Kubos pastangos užmegsti glaudesnius santykius su komunistiniais kraštais pradėtos Mikojaus vizitu praėjusią vasarą. Vėliau buvo pakviestas pats Chruščiovas, o dabar Castro režimas nukreipė savo dėmesį į komunistinę Kiniją, su kuria neoficialūs ryšiai jau buvo palaikomi ilgesnį laiką.

Manoma, kad formalūs santykiai su komunistine Kinija bus užmegsti dar prieš liepos 26, Castro revoliucinio sąjūdžio šventę.

Kubos pasirošimai laikomi neabejotinai priešiško Jungtinių Valstybių ženklu. Beto, Pekinas, atidavęs savo ambasadą Havanoje, turės puikią progą sustiprinti komunistinę veiklą visoje Lotynų Amerikoje.

Kongreso atstovas Michael A. Feighan, kuris šį sekmadienį kalbės lietuvių visuomenei apie Lietuvos laisvės viltis. Plačiau 7 psl.

Po Japonijos kapituliacijos

GUZENKO PRADEDA KOVĄ DĖL SAVO GYVYBĖS

Tik trim dienom praėjus po to, kai prez. Trumanas JAV visuomenei paskelbė Japonijos kapituliaciją ir pareiškė viltis, kad dabar pasaulis susilauks šviesesnės ateities, paaiškėjo, jog tos viltys buvo iliuzija, nes rūpestingai saugota atominės bombos paslaptis buvo jau išduota sovietams.

1945 rugsėjo 5 Kanados sostinėje Otavojai sovietų pasiuntinys tarnautojas Ignor Guzenko atidaro plieninį seifą ir iš jo paima pluoštą popierių: slapto turinio dokumentus, kuriuos jis buvo paruošęs sovietų kariniam attachė, pulkininkui N. Sabotiniui. Jau seniai Guzenką kankina mintis atsisakyti sovietinės pilietybės ir pasilikti emigrantu Kanadoje. Tačiau jam sunku apsispręsti. Ir dabar jis dar nebūtų pasiruošęs mesti Sovietiją, jeigu nebūtų jam įsakyta grįžti Maskvon. Jo įspėdinis, pavarde Kulakovas, jau yra atvykęs į Otavą.

Guzenko gerai žino, ką reiškia atšaukimas į Maskvą. Daugybė karo belaisvių iš Vokietijos ir Italijos, kurie, karui pasibaigus, buvo išgabenti atgal, negrįžo į tėvynę. Jie pirma buvo perkelti į specialias Sibiro stovyklas. Jie buvo per daug matę ir turėjo būti, taip sakant, vėl "priderinti" prie sovietinių sąlygų.

--Jei taip elgiamasi su karo belaisviais, kurie tematė tik truputį Vakary, kas tada atsitiks su mumis?-- rūpinasi Guzenkos žmona. --Mes gyvenome visiškai laisvai ir pažinome gyvenimą demokratinuose kraštuose. Čia, Kanadoje, kiekvienas gali laisvai pasakyti savo nuomonę ir laisvai keisti savo darbovietę nesibijodamas, kad už tai bus nubaustas. Igor Guzenko žino, kad jo žmona kalba tiesą. Jis tėra tik 26 metų amžiaus ir nori pagaliau pagyventi, kaip žmogus. Ir jis nenori, kad Kanadoje gimusiam jo sūnui reikėtų taip badauti, kaip jo tėvas badavo.

Tėra tik viena išeitis, vienas kelias, kuriuo nėra jokio sugrįžimo.

Iš sovietinės pasiuntinybės Igor Guzenko nueina tiesiog į "Ottawa Journal" redakciją. Lan-

kytojų registratorė yra daugiau negu santūri. Taip laužytai angliškai kalbą žmogus jai atrodo keistas. Bet vis dėlto ji praneša redakcijai apie jo atvykimą.

Guzenko nuvedamas pas vieną redaktorių, kurio pavardės jis net nepajėgė tiksliai nugarinti. Tačiau, prieš save matydamas kanadietį, jis tikisi galės atvira kalbėti. Skubiai iš kišenės ištraukia tuziną dokumentų anglų ir rusų kalbomis, padeda juos ant redaktoriaus stalo ir pradeda jam aiškinti jų reikšmę.

Tačiau, juo ilgiau jis pasakoja, juo abejingiau į jį žiūri redaktorius, kuris tėra atsakingas tik už laikraščio apipavidalinimą. Tekstas jau sulaužytas, jis dar galėtų įterpti paskutinius trumpos pranešimus, jeigu jie pasirodytų itin svarbūs.

Tačiau tai, ką rusų pasiuntinys tarnautojas pasakoja, jam neatrodo svarbu. Valandėlę paklauses, jis duoda lankytojiui suprasti, kad neturįs laiko. Tačiau tik po valandos jam pasiseka Guzenką mandagiai išprašyti.

Iš "Ottawa Journal" redakcijos Igor Guzenko skubiai grįžta į savo butą. Piktas dėl nesupranto elgesio su juo, jis net užmiršta pasidaryti, ar nėra sekamas.

Kitą dieną jį lydi žmona. Dokumentai sudėti į jos rankinuką -- tikrai įspūdingas ryšulėlis rūšavų, mėlynų ir baltų popierių. Antrą kartą jie peržengia "Ottawa Journal" redakcijos slenkstį. Šį kartą jie nukreipiami į politinių klausimų redaktorių.

Minimas ponas dar santūresnis už vakar sutikąjį kolegą.

--Aš patariu jums,-- šaltai sako jis,--su tais dokumentais kreiptis į policiją. Ji viena yra kompetentinga spręsti tokius dalykus.

Guzenko susirankioja dokumentus ir išeina iš redakcijos pastato. Apsidairęs jis susidaro įspūdį, jog esąs sekamas. Tuo ir netenka stebėtis. Šį rytą jis nenuvyko įstaigon ir todėl jau sukėlė įtarimą.

Iš "Ottawa Journal" redakcijos pora nueina į vidaus reikalų ministeriją. Ten jie nuvedami pas tūlą žemesnį tarnautoją, kuris

mandagiai jų išklauso ir nukreipia į kitą vietą, iš kur jie pasiunčiami į trečią įstaigą.

Per tą laiką priartėjo vidudienis. Ir Ottawoje valdininkai rūpestingai laikosi darbo valandų. Guzenko atsisveikinamas su pastaba, kad tikimasi su juo pasimatyti po pietų.

Bet vis dėlto atitinkamas valdininkas pajunta pareigą apie tai painformuoti premjero Mackenzie King kanceliariją. Tiesa, tai, ką sovietų šifravimo valdininkas pasakoja, skamba fantastiškai, bet kanadietis nenori pats imtis atsakomybės už galimas komplikacijas.

Guzenko tarp kitų dokumentų turįs ir slapta susirašinėjamą tarp Kanados pasiuntinio Maskvoje ir Kanados užsienio reikalų ministerijos, kurį Ottawoje pavogusi tūla sovietų šnipė, pavarde Emma Voikdn. Be to, rusas teigia, kad sovietai iššnipinėję atominės bombos paslaptį. Kanados valdininkui tai atrodo dar baisiau, nes jis pats nėra nieko girdėjęs apie atominės paslaptis. Be to, jis negali suprasti, kad sąjungininkai griebtųsi tokių priemonių.

Kanados ministeris pirmininkas, Mackenzie King, valdančiosios liberalų partijos lyderis, turi tuoj pat išvykti į parlamentą atidaromąjį posėdį. Tam tikslui jis turi pasiruošęs kalbą, kurioje gražiai pasakojama apie brolišką abiejų sąjungininkų--Didžiosios Britanijos ir Sovietijos--bičiulystę. Lyg tyčia tokią valandą atsirado žmogus, kuris teigia galįs įrodyti, jog sovietai šnipinėja.

--Šį rytą jis aplankė įvairias ministerijas ir pateikė keletą šimtų dokumentų, kurie turį paremti jo teigimus,--pasakoja sekretorius ministeriui pirmininkui.

Mackenzie King galvoja, jog netiksliai išgirdęs:

--Iš karto kelis šimtus dokumentų? Ar tas žmogus nėra pamišęs?

--Aš tikiu, kad toje istorijoje yra kažkas tikro.

Tačiau Mackenzie King lieka abejingas.

--Gal kokios sovietinių įstaigų

DAUG PAŽADŲ - MAŽA NAUDOS

Irakiečiai nepatenkinti sovietine pagalba

Sovietai lengva ranka žarsto ūkinės pagalbos pažadus kitiems kraštams, bet kol toji pagalba ateina, arba kai ji ateina, tiems kraštams tenka pergylventi nusivylimą.

Vieną tokio nusivylimo pavyzdį skelbia paskutinis "U. S. News and World Report" numeris, pasakodamas apie Iraką.

Antivakarietiško entuziazmo įkarštyje, kuris sekė kruvinąjį 1958 metų perversmą, Sovietija pasiskubino išnaudoti progą ir įpiršti Irakui 550 mil. rublių kreditus, kurie, komunistų skaičiavimu, turį siekti 137 mil. dolerių.

Rusija pasižadėjo statyti fabrikus plieno vamzdžiams, trašoms, farmaciniams reikmenims, tekstilėi, elektros lemputėms gaminti, pastatyti radijo stotį, laboratorijas, plentus, geležinkelį. Nė viena pusė tuo metu nekreipė per daug dėmesio į sutarties punktų detalizavimą -- sovietai sąmoningai, irakiečiai, nesijaudami stipriai stovį ant savų kojų.

Dabar, praėjus pusantų metų nuo sutarties, dar nė vienas iš žadėtų 26 fabrikų nesąs net pradėtas. Pats premjeras Kasemas padėjo "kartinį akmenį" geležinkelii iš Basros į Bagdadą, bet tai ir buvo. visa, kas ligi šiol padaryta.

Kartų nusivylimą vartotojų tarpe sukėlė ir gaunamų prekių bei reikmenų kokybė. Bagdado taksi šoferiai, kurie buvo verčiami pirkti rusų gamybos automobilius, sukėlė tokių triukšmą dėl jų kokybės, kad net pro komunistinis prekybos ministeris (šiuo metu at-

leistas) buvo priverstas padaryti nuolaidas, leidžiant pirkti JAV gamybos automobilius.

Irakiečius nervina kraštan atsiųstų rusų technikų ir jų žmonių elgsena. Bagdado krautuvės, pustuštės, lyginant su priešrevoliuciniais laikais, yra tiesiog apniktos rusų ir jų žmonių, begrobtančių likučius, ir patiems irakiečiams pradeda stigti prekių. Tai, be abejo, irakiečius pradeda vis labiau įtikinti, kad komunistinė propaganda, rėkianti apie Rusijos galybę ir gausybę, yra tuščia.

Sovietų technikai, atsiųsti apmokyti irakiečių, nemoka nei arabiškai, nei angliškai -- Irako antrosios kalbos. Apmokytų vertėjų

Bagdade yra labai sunku rasti.

Atsiųstieji rusai retai išmeta "arbatpinigių" kirpėjams, taksi šoferiams ir nešikams. Bandydami susidraugauti su Irako darbininkais, jie dažnai laužia pusiau cigarete arba nugėrę pusę bonkos, likusią "minkštųjų gėrimų" dalį pasiūlo irakiečiui. Pastaruošius, be abejo, tai įžeidžia.

Irako vadovaujantieji pareigūnai, kuriems tenka susidurti su rusų atstovais, stebisi, kaip pastarieji išsis valandas derasi dėl centų, ir susidaro įspūdis, kad rusai pirmoje eilėje norį "pagelbėti Rusijai, o ne Irakui". Gaunamos prekės esančios ne tik menkos kokybės, bet ir nepaprastai brangios.

KUR GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS., KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUŠŲ PAVESYJE, GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILOJE

"AUDRONĖ"

87 EAST BAY RD., OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. TEL. GA 8-2748

Ištaisinga vila, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akrų pušynas — parkas • Šiltos Golfstomo srovės, atvira jūros pliažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO 15

Lietuviai savininkai Dr. Ed. ir Marija JANSONAI visus maloniai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

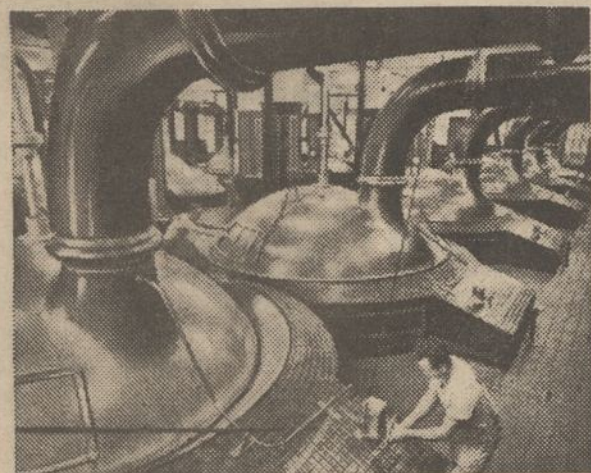
DR. ED. JANSONAS

89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass. — tel. AV 8-5999 arba nuo birželio 15 Audrone-Janonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

UGNIM VIRTAS PRIE...

2000⁰

STROH'S DUODA TOKĮ SKONĮ, KURIUO NEGALI LYGINTIS JOKS KITAS AMERIKOS ALUS!

TIK STROH'S YRA AMERIKOJ UGNIM VIRTAS ALUS! Ir tai duoda patį geriausį skonį, kokį turi Stroh's ugnim virtas prie 2000 laipsnių. Pabandyk Stroh's šią dieną. Ir pabandę... nemėgėsi kito kaip tik Stroh's!

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINĖS KAINAS!
The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Mich.

KOMUNISTINĖ PROPAGANDA INDIJOJE

Po rinkimų pralaimėjimų Keraloje, komunistinė propaganda Indijoje didžiųjų dalimi nukreipta į Vakarų Bengaliją -- provinciją su mažiausiu analfabetų nuosimčiu. Čia komunistai gali veikti spausdintu žodžiu, kuo jie anksčiau buvo pasiekę kai kurių laimėjimų Keraloje.

Vakarų Bengalija yra pagrindinis komunistų propagandos taikiny ir dėlto, kad ten yra stipriausias intelektualinis proletariatas ir didžiausias nedarbas. Kalkutos universitetą reikia laikyti komunistinės propagandos tvirtove. Kasmet šis universitetą baigia 2,000 - 4,000 studentų, nerasdami darbo. Tačiau daugumas jų lieka Vakarų Bengalijoje ir sudaro naujus komunistinės veiklos branduolius. Indijos komunistus propagandinėje veikloje stipriai remia tarptautinis komunizmas. Užtalą Vakarų Bengalijai yra atsakingos Čekoslovakija ir "Vokiečių demokratinė respublika". Raudonoji Kinija savo pastangas yra nukreipusi į Asamą ir pakraščius provincijas -- Butaną, Sikkimą ir Nepalą.

Kokia plati toji parama, aiškėja ir iš to fakto, kad pvz., per paskutiniuosius savivaldybių rinkimus iš sovietinės Vokietijos zonos buvo atsiųsta 25,000 plakatų anglų ir bengalų kalbomis. Tie propagandos siuntiniai Indijos komunistams siunčiami be pertraukos, deklaruoti dovano mis, ir taip Indijos muvatinės neturi galimybės jų siuntimo sukiudyti.

(tp)

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

20 metų tos srities

praktika

Vokiečių radijų taisydas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

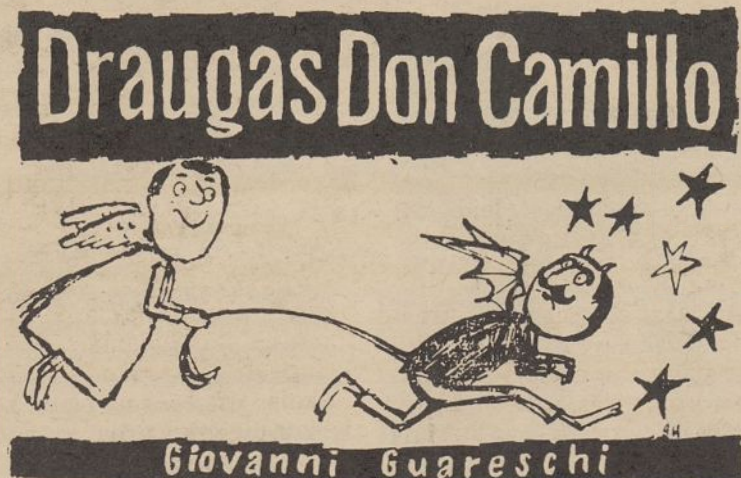
LAKEWOOD 1-4669

Lietuviai radijo ir televizijos aparatų reikalais kreipiasi į

BALYS Radio and Television PARDAVIMAS IR TAISYMAS

Čia pat gausit elektrinius reikmenis, plokšteles, filmas, atvirukus.

2646 West 71 St. Telef. PR 8-5374 Chicago 29, Ill.

AUDRA JUODOJOJE JŪROJE

"Partizanas" buvo lengvas, modernus ir visokį pagyrimą prašąs laivas. Pirmoji kelionė valanda pralinko labai maloniai.

Po to, deja, įsimaisė velnias. Dangus apsiniaukė, ir vėjas išsiųstė į audrą.

Susidarė įspūdis, kad reikalingas kryptas į blogą pusę. Atsargus kapitonas laivą jau pasuko į atvirą jūrą, kad bangos ir vėjas jo neneštų į krantą.

Bet čia, atviroje jūroje, bangos buvo dar aukštesnės, ir kapitono pasitikėjimas atrodė proporcingai smunkęs. Kajutėje staiga pasirodė vienas matrosas, kuris sviedė ant grindų krūvą medvilninių skudurų ir sušuko kažką nesuprantamo.

--Kapitonas nori, kad mes užsivilkume gelbėjimosi liemenes ir išsiteme į denį.

Denyje buvo tikras pragaras. Iš dangaus pylė lietus. Iš jūros laivan virto milžiniškos vandens masės.

Vėjas kaukė pasiutusiu įnirsimu, ir oras buvo juodas, kaip degutas.

Vairo ratas sukosi be jėgos. Viena banga nusinešė abi gelbėjimosi valtis.

Visų žvilgsniai nukrypo į kapitoną, kuris laikėsi, abiem rankom įsikibęs į komandavimo tiltelio turėklus. Jis jautė į save nukreiptus baugius visų žvilgsnius, tačiau dėjos jį nematęs ir kraipė savo smakrą įvairiomis kryptimis, niūriu žvilgsniu stebėdamas horizontą. Būklė turėjo tik vieną reikšmę: jie prigers Juodojoje jūroje kartus visų laivų.

Už kelių minučių nepaprastai didelė banga pasieks laivą, ji apvers ant šono, ir tada jiems beliks pasitikėti vien tik gelbėjimosi liemenėmis.

Ji jau artėjo, toji didžioji banga. Ji artėjo iš užpakalio vis didėjo, ir atrodė, kad laivas bus priekiu žemyn nugarstas į Juodosios jūros gelmes.

Bet tuo metu pasimaišė stiprus vėjo sukury, milžiniškas vandens kamuolys nuriėdė visą denį, ir, kai vanduo prasisiskaldė bei laivas atsitiesė, kiekvienas apsidairė ir suskaičiavo draugus.

Jie visi tebebuvo tenai: Peppone, devyni "išrinktieji", draugė Nadia, draugas Oregovas, kapitonas ir šeši jūreiviai.

Šeši jūreiviai, kapitonas ir kiekvienas keliaujančios draugijos narys laikėsi, beviltiškai įsikabinę į visa, kas buvo stipresnio laive, ir įtemptai laukė žlugimo.

Dabar laivas slinko išilgai milžiniškos bangos, pasakiškų greičiu šliauždamas gilyn, bet neliko apačioje, o kažkaip drebėdamas pradėjo kilti į viršų. Tuo metu sulūžo vienas denio dangtis ir laivas nurijo nemažą kiekį vandens.

Buvo visiškai aišku: jie nugrims iki pat kaklų į Juodąją jūrą ir taip pat pradės ryti vandenį. Peppone, drebėdamas abiem kinkom, atsisuko į Don Camillo:

--O tu?--sušuko jis piktai ir net beviltiškai.--Ko stovi ten? Daryk ką nors, dėl Dievo meilės!

Don Camillo atbudo.

--Viešpatie, --prabilo jis,--dėkoju tau, kad man suteikė malonę mirti kukliu, ištikimu Dievo kareiviui.

Jis užmiršo Juodąją jūrą ir audrą ir tai, kad jis visiems keleiviams, išskyrus Peppone,

buvo tik draugas Tarocci: jis nutraukė nuo savo galvos kepurę ir kišenėje ieškojo savo plunksnakočio. Jis tebebuvo ten, Don Camillo išsitraukė mažąjį krustifiksą ir pakėlė jį aukštyn.

Visi suklupo prieš Don Camillo. Net ir draugė Nadia, ir šeši jūreiviai, ir aukštai, ant tiltelio, laivo kapitonas.

Visi, išskyrus draugą Oregovą, kuris buvo įsikibęs į komandos tiltelio turėklus ir, giliai sumišęs stebėjo neįtikėtiną spektaklį. Po kepurę, kurią buvo užsitraukęs giliai ant ausų, matėsi pražiota burna ir plačiai išplėstos akys.

--Viešpatie, --meldėsi Don Camillo,--pasigailėk šių nelaimingųjų... Ego vos absolveriu...

Jis peržegnojo didelius kryžiumi šėlstančios audros elementus, ir visi persižegnojo, ir priartėję pabučiavo mažąjį krustifiksą.

Visi, išskyrus draugą Oregovą, kuris stovėjo sustingęs, kaip geležies stulpas.

Ir vėl denį užgriuvo vandens kalnas, ir atrodė, kad jis prarysias visus tuos mažus žmogelius. Bet Dievas buvo kitaip paskyręs. Pragariškas šokis tebesitęsė, bet didysis audros šėlimas jau buvo praėjęs.

Jie visi buvo matę, kad draugas Oregovas nebuvo atsiklauptęs ir kepurės nusiėmęs. Tai keistai juos veikė. Jie žvilgtelėjo jo pusėn ir pamatė, kad jis vis dar tebestovėjo ant geležinių laiptelių. Ko jis nepratarė kietai sučiupta burna, tą kalbėjo jo akys. Jos žibėjo tokia grėsminga šviesa, kad net draugė Nadia, draugą kapitoną ir draugus jūreivius nukrėtė šurpulis. Peppone ir jo būrio šurpulis nenukrėtė: jie buvo per daug linksni, kad neprigirė Juodojoje jūroje, ir visai nesurūpino draugo Oregovo žvilgsniu.

(Bus daugiau)

ALBERT CAMUS PERSONAŽO SILUETAS

VACYS KAVALIŪNAS

Dažnas žmogus mirdamas palieka didesnę ar mažesnę tuštumą. Juo labiau tai galima pajusti, kai neaukštai iš gyvųjų tarpo pasitraukia didelis žmogus — kūrėjas, nespėjęs pasakyti paskutinio savo žodžio.

Šių metų sausio 4 d. Prancūzijos literatūrinio pasaulio dangų perbėgo juodas šešėlis: tą dieną automobilio katastrofoje žuvo Albert Camus, 1957 m. Nobelio premijos laureatas, tesulaukęs vos 46 metų.

A. Camus baimė, kad jis galys būti gyvas palaidotas, kaip tai dažnai jis sakydavęs savo žmonai, šiuo kartu tarytum įgyja gilesnę prasmę: jis palaidotas, o tačiau tebėra gyvas. Gyvas ne tik todėl, kad netrukus pasirodys jo naujas kūrinys, bet gyvas ir daugelio savo kartos žmonių širdyse, kurių bent kai kuriuos dvasios aspektus yra atskleidęs savo kūryboje.

Idėjinio atžvilgiu A. Camus kūryba — drama ir romanas — yra giliai susijusi su jo filosofine mintimi, atskleista jo etuduose: "Le Mythe de Sisyphe" ir "L'Homme Revolte". Tačiau vargu ar tėra kurio nors pagrindo manyti, kad A. Camus tektų bent kukli vieta filosofijos istorijoje. "Le Mythe de Sisyphe", kur parbrėžiama, kad pagrindinė filosofinė problema yra savijudybės problema, yra,

Paul Foulquie žodžiais, pasakytas Sartre filosofijos adresu, pačios filosofijos paneigimas. Gi "L'Homme Revolte", Gabriel Marcel teigimu, pats svarbusis A. Camus kūrinys, ir esminių loginių atžvilgiu taip pat yra ne be priekaišto. Tad ir A. Camus vieta, ypač dėl jo stiliaus ir apskritai dėl estetinio-forminio jo veiklų tobulumo, yra grožinėje literatūroje.

A. Camus, kad ir nebūdamas gigantiška figūra, genialus kūrėjas, yra vis dėlto vaizdžiai atskleidęs vieną gana ryškų šių dienų žmogaus dvasios bruožą, išskylančią iš jo laikysenos gyvenimo, pasaulio ir amžinybės atžvilgiu.

Kokia iš tikrųjų yra A. Camus žmogaus, pasaulio ir jų santykių vizija? A. Camus žmogus yra svetimas šiame pasaulyje. Niekas intymiau neriša jo nei su žeme, kurioje jis gyvena, nei su socialine aplinka — žmonėmis, su kuriais jis mechaninėje kasdienybėje susiduria. Gyvenimas jam neturi jokios gilesnės prasmės.

Išoriniame pasaulyje — gamtoje A. Camus žmogus nejunta jokių Dievo esimo žymių, nejaučia jokio kontakto su transcendentiniu pasauliu ir jokių ryšių su anapus. Pagaliau jis A. Camus žmogus, Dievo nei nieiško. Jis, "L'Etranger" herojaus žodžiais, neturįs laiko rūpintis Dievu, nes esąs užimtas svarbesniais reikalais.

Tačiau šis A. Camus žmogaus laikysena nepakeičia jo prigimties. Jis, kad ir neturėdamas jokių ryšių su Dievu, kad ir nejausdamas mirtinio prado išoriniame pasaulyje, ilgisi grožio ir gerio. Filosofinio — absurdo filosofijos — charakterio dramose "Le Malentendu" Morta ir jos motina trokšta apsigyventi prie jūros, kur daug saulės ir grožio, o "La Peste" ateistas Tarrou sugesti nuvoja gydytoją Rieux tapti "šventuoju be Dievo".

Tačiau koks absurdiškas Mortos ir jos motinos saulėto troškimo finalas! Žudydamos jų smuklėje nakvojantčius turtingus svečius, nužudo ir savo brolių ir sūnų. Motina nusižudo, o Morta, kuri "Fausto" Margaritos žodžiais atsiduoda Dievui ir meldžiasi: "...Tau aš atsiduo. Atsigrėžk į mane. Viešpatie, duok man savo ranką!...", teišgirsta kategorišką "ne". Tai absurdo balsas. Absurdo, kurio nėra nei žmoguje, nei išoriniame pasaulyje. Absurdas, paties A. Camus teigimu, yra žmogaus ir pasaulio santykiai. Tai absoliuti tyła, atsielpianti į žmogaus šauksmą.

Nors tarp "Le Malentendu" ir "La Peste" yra ryškios minties ir ypač nuotikos skirtumas, tačiau ir "La Peste" maru mirštančių šauksmo niekas neišgirsta. Iš šio romano iškyla teigi-

naktį renka... Esą, užėjo ant pėdsakų nelegalios organizacijos "Geležinis Vilkas".

Buvo ar nebuvo ta organizacija, o dabar visus iš eilės renka. Žadu ir aš bėgti iš Vilniaus, gal pas tave atvažiuoti?

— Pas mus taip pat girdėti areštavimai, bet gal ne taip smarkiai, kaip tu sakai.

Pasikalbėję apie mums rūpimus greituosius reikalus, jis mane veda aprodyti miesto.

(Bus daugiau)

mas: vaikai miršta, ir Dievo nėra. Tai kančios ir jos prasmės problema, gili ir nelengvai suprantama. Jas nesuprato biblinis Jobas, nesuprato Byron Kainas, jos, kaip einančios iš gimtosios nuodėmės, prisipažįsta, nepajėgęs suprasti ir filosofas H. Bergson. O tačiau kančia, kad ir nebūties titulu, labai apčiuopiamai egzistuoja.

Žinoma, nepanaikino kančios nei Kristus, tik, pats kentėdamas, mirdamas ir prisikeldamas, suteikė jai kitą prasmę ir reikšmę. Tačiau A. Camus personažas, kaip jau sakytą, jokių ryšių su anapus neturi, ir niekas nepadeda nešti jo sunkios absurdiškos gyvenimo naštos. Jis myli saulę ir jūrą, jis trokšta būti amžinas ir neišvengiamai artėja prie nebūties, prie, F. Mauriac žodžiais, pelenų, dulkių ir nieko — cinis, pulver et nihil.

Koks jis tolimas P. Claudel personažams: "L'Annonce faite a Marie" Pierre de Craon, jaudinčiam gilią misteriją tarp pasaulio ir Dievo, "Partage de Midi" Yse, kuri jaučia, tarytum kartais ir ją kažkas žiūrėtų, ar šatrijos Raganos "Senajo Dvaro" mamatėi, kuriai tikroji realybė yra anapus!

A. Camus personažas yra kenčianti ir tragiška būtybė, kuri ilgisi šviesos ir grožio, kuri šaukia neviltingais momentais ir teišgirsta tik gūdų savo šauksmo aidą. Tai absurdo pajutimas, kuris, E. Berl žodžiais, "yra ne kas kita, kaip distancija tarp pasaulio ir Dievo" (Face a l'absurde, La Table Ronde, Fevrier 1960).

Tačiau A. Camus žmogų mylėjo ir jo nepastatė vienoje plotmėje su gyvuliu, kaip tai kitados daugeliu atžvilgiu yra padaręs garsusis Montaigne. Jis ieškojo pagrindų, ant kurių atsistojęs žmogus galėtų įprasminėti savo gyvenimą.

A. Camus meilė žmogui ir kūryba, kuri pačia giliaja prasme nėra tik fizinis aktas, ir susieja jį su šviesa, kurios jis ilgėjosi.

PRINOKĘ RUGIAI

Būtų stebuklas, jei politikičius teisybę sakytų.

Joks žmogus neturi pakankamai greitų kojų nuo savo silpnųjų pabėgti: geriau stovėti vietoje ir jas mugalėti.

Jaunas klysti, suaugęs kovoti, pasenęs atgailauti.

Kai žmogus faktų nežino, jam vis viena--melas ar teisybė.

Dažnai būtinam laimėsi nei laiku liežuvį prikastume.

Vokiečių poetas Goethe sakė: "Pirmą sągą praleidęs niekad dorai švarko neužsegai."

Teorijoj ignorantą, atrodo, nesunku apšviesti, bet praktikoje jis nenori būti šviečiamas.

Jei pikto sieksi džiūgaudamas, džiaugsmas praeis, o piktas pasiliks.

Žmogaus gyvenimas-- apysaka, kurią kiekvienas planavo rašyti vienaip, bet parašė kitaip. Ir paskui pyko, kad netaip rašė.

Prieš perkant paklausk kšėnės, ar leis.

Jei jauti, kad darai klaidų--turi sveiką galvą.

V.

Sibiro tremtinio atsiminimai (12)

VAŽIUOJU PAS BROLĮ, O JIS JAU AREŠTUOTAS

Atėjo pavasaris sukrėtęs žmones nauju trėmimu, o mums atnešdamas mokslo metų pabaigą ir vasaros atostogas.

Gavom pranešimą, kad neišsivažinėdume, nes dvi savaites bus mokytojų konferencija Klaipėdoje.

Su vaziavusius apgyvendina Mokytojų Seminarijos patalpose. Daug propagandistų, profesorių iš Kauno ir Vilniaus. Paskaitos politinėmis, religinėmis, mokslinėmis ir kultūrinėmis temomis.

Mus, mokytojus, bara ir bara, kodėl nepersiauklėjame. Esą, auga jauna karta, kuri nušluos nenorinčius drauge eiti. Vienas kalbėtojas aiškindamas gražiai prašo, kad jaunimas negy-

vena be idealo, tik jam reikia teisingai išaiškinti pasenusius idealus. Ir jis pasirinko patį gražiausį, teisingiausį — komunizmą...

Vakare mokytojams be bilietų teatro premjera "Obelys žydės". Tokio šlamšto nebuvo matęs. Suvelta viskas kartu: buožės, spekuliantai, banditai, kurie sudegina grūdų sandėlius. Visus išaiškina, ir paviršius iškelia komjaunuoliai. O muzika, tai iš pačios peklos ištraukta. Nė vienos nėra liaudies dainos. Na, tikrai, tokio veikalo turbūt ne vieno nesužavėjo ir "aukščiaušį" idealą.

Paskelbia, kad už poros dienų bus diskusijos religiniais klausimais. Ir gali kiekvienas, be baimės, jėse dalyvauti. Pasisakyti už ar prieš.

Susirinkam. Vidutinio amžiaus vyras kalba aiškindamas, kad žmonių protas sukūrė Dievą, o ne Dievas sukūrė žmogų. Plačiai pamini laikus prieš Kristų ir užgauliojantį aiškina apie Kristų.

Salėj atsistoja gražių veido bruožų, geltonplaukė mergaitė.

— Aš skaičiau, — sako, — kad čia bus diskusijos, o ne paskaita?

Pirmieji suolai atsistuka pasižiūrėti į klausiačią. Ar ji leis į diskusijas ar ne, bet tas atsistojimas ir švelnus klausimas visus užin-terasuoja.

— Prašom, prašom, — sako kalbėtojas.

Ji taip gražiai, įtikinančiai veda kalbą, ir sukritikuoja ankstyvesnį kalbėtoją.

— Parodyk, gražuole, savo sielą ir aš įtikėsiu, — sako vyriškis.

Mergaitė išsineša iš savo vietos ir eina prie kalbėtojo lydimą visų akių. Priena visai arti.

— Ar tamsta turi sąžinę taip kalbėdamas?

— Žinoma, kad turi!

— Parodyk man savo są-

A. Valasevičius

PASIKLAUSKITE SAVES

SEKAMŲ KLAUSIMŲ

APIE FIRMĄ, Į KURIĄ KREIPSITĖS, PIRM NEGU SIŪSITE

DOVANŲ PAKETĄ Į USSR

1. Ar firma patikima?
2. Ar įrodžius tai?
3. Ar atsargiai ir tvarkingai atlieka pakavimą, išsiuntimą ir priruošimą dokumentų?
4. Ar naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ši firma biznyje daugiau 25 metų?
6. Ar yra oficialiai autorizuota firma?

Atsakymas yra TAIP ir visus viršminėtus klausimus, jeigu jūs siųsite savo dovanų pakus per bile sekanti skyrių, priklausanti

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, PA.
Walnut 5-3455
4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

390 W. Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.
Andrew 8-8764

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA.
GRant 1-3712

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
Market 3-1968

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TAshmo 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

851 Hollins St.
BALTIMORE 1, MD.
MULberry 5-5787

979 So. Broad Street
TRENTON, N. J.
Tel. EXport 4-8085

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Balys
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris
kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penkta-
dieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė,
R. Mieželis, J. Papienas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Po gerų nutarimų seks geri darbai

Praėjusį savaitgalį teko praleisti Tabor Farmoje. Ten
vyko Tautinės Sąjungos Valdybos, Tarybos prezidiumo
ir Tautinio Sąjūdžio vadovybės pasitarimai. Jie buvo dar-
bingi, nes per dvi dienas pasisekė apsvaistinti labai daug
klausimų, visose šakose suderinti veiklą ir priimti ateit-
ties užsimojimų planus. Tabor Farma tokiems darbams
ideali vieta. Yra visos sąlygos sukaupus dirbti ir ramiai
pailsėti.

Vienas iš didžiųjų darbų buvo priėmimas nuostatų,
kuriais sudaroma visuose kraštuose veikiančių tautinės
srovės organizacijų bendroji vadovybė. Apie tai 8-tam
puslapyje dedamas atskiras pranešimas.

Pasitarime ilgokai buvo svarstytas Tautinės Sąjun-
gos veiklos planas. Tame plane buvo numatyti darbai ir
ėjimai Lietuvos laisvinimo srityje, lietuvių išlaikyme,
tautinės srovės stiprinime. Vieni iš tų planų daugiau lietu-
vių Tautinės Sąjungos centro vadovybė, o kiti skyrius. Buvo
žiūrėta, kad visi turėtų reikalingo darbo, o bendras Tau-
tinės Sąjungos įnašas į Lietuvos laisvinimą ir lietuvių iš-
laikymą būtų užtikrintas ilgam laikui, kad centro vado-
vybė apie tai laiku painformuotų skyrius ir į suplanuotą
darbą paskatintų.

Daug dėmesio buvo skirta tautinės spaudos, o šiuo
atveju Dirvos stiprinimui. Buvo pasidžiaugta įvykusiom
reformom ir dažninimu, turiniu ir spaudos technika, kad
Dirva laisvosios lietuvių spaudos tarpe užimtų pirmau-
jantį vaidmenį. Bet džiaugiantis pažanga nebuvo užmirš-
ta ir tos aplinkybės, kad išėjimo spaudos gyvenime visad
daug sunkumų ir išsilaikyti reikiama lygyje reikia ne-
paprastai didelių pastangų. Tuo tikslu, kad tautinės spau-
dos leidimas būtų užtikrintas ilgam laikui, vieno iš pasi-
tarimo dalyvių buvo pateiktas projektas. Ir čia buvo nu-
tartas tautinės spaudos rėmimo fondas. Jį apsvaistius,
visų vieningai buvo pasisakyta, kad tai didelio užsimo-
jimo planas, toli žvelgiąs į ateitį. Bet apie jį plačiau kal-
bėsime tada, kai bus sutvarkyti visi teisiniai reikalai ir
jis pradės veikti.

Pasitarimuose taip pat buvo pasidalinta žiniomis,
kaip veikia įvairūs laisvinimo veiksniai, kiek jie stiprūs
ir kokiais negalavimais serga. Diskutuotos nuomonės, ką
reikėtų daryti, kad būtų įgyvendinta Lietuvos laisvinimo
darbo vienybė.

Posėdžiams pasibaigus, Tabor Farm šeimininkas Juo-
zas Bačiūnas pasakė, kad jei tie visi aptarti planai sto-
sis kūnu, tai labai naudingo darbo visi turės ir bendra-
jam reikalui bus labai daug pasitarnauta. O kad tai įvyk-
tų, jau priklauso ne vien nuo Tautinės Sąjungos centro
vadovybės, kuri emėsi iniciatyvos tuos ateities planus
paruošti. Tai priklausys ir ne vien nuo skyrių vadovybių
bei atskirų asmenų. Tai priklausys nuo mūsų visų, kurie
tiems darbams būsim pašaukti ir juos dideliu rūpestin-
gumu atliksim.

Pasitarimuose, vykusiuose Tabor Farmoje birželio 4
ir 5 dienomis, dalyvavo: J. Bačiūnas, Dr. J. Bartkus, E.
Bartkus, Dr. S. Biežis, T. Blinstrubas, B. Gaidžiūnas, J.
Jurkūnas, Dr. J. Papienas, Dr. B. Nemickas, Dr. A. Ru-
dokas ir V. Rastenis. B. G.

AR NESURASTUME PRASMIN- GESNIŲ PREMIJAVIMŲ?

Naudinga, kada premijuojame
lietuvių talentus muzikoj, dainoj,
literaturoj ar, dabar, laimėju-
sius foto konkursą. Tuo skati-
name tolimesnį talento ūgdymą,
nes be nuolatinio lavinimo ir
geriaus talentai žūna. Tuo būdu
išskyla ir nauji, dar nežinomi
sugebėjimai.

Toks premijavimas įvairina
lietuvių spaudą, premijų įteik-
mo išsklindęs sutraukia dau-
giau žmonių, negu eiliniai paren-
gimai. Ir tuo pagyvena lietuvišką
judėjimą kelia mūsų kultūrinį
lygį.

Bet štai, Los Angeles įvykęs
birutietiškių moterų ruoštas kar-
tūno suknelių premijavimo ba-
lius sutraukė "nematyti gausų
būrį lietuvių", kaip rašo laik-
raščiai. Žiūriu į trijų laimėju-
sių suknelių nuotrauką. Jos pa-
sižymi egzotiškais raštais, at-
rodo, ir spalvomis. O amrosios
premijos suknelė itin svetima
lietuvių kukliam skoniui. Matyt,
jos ne elegantiškiau-

sios bet iš visų skirtingiausiai
atrodančios suknelės.

Jei tas balius sutraukė daug
žmonių ir birutietės gavo pelną,
kurį sunaudos lietuviškiems rei-
tas ir jis pateisina priemones.
Bet juk tai išryškina mūsų, dar
tik prieš 10 metų atvykusių, dva-
sios menkėjimą, nes rimti pa-
rengimai, kaip literatūros vaka-
rai, net birželio įvykių ir Va-
sario 16 d. minėjimai, tiek jau
daug publikos nebepajėgia su-
kviesti.

Argi negaila tų moterų tiek
daug paaukotų poilsio valandų ir
energijos besirūpinant laimėti
tokią premiją, beišeikant nusi-
pirkti prašmatniausią suknelę,
kai šiuo metu laisvo pasaulio lie-
tuvės moters talkos laukia be-
galės neatliktų mūsų tautos gy-
vybinių darbų ir rūpesčių. Ir tai
dažniausiai dėl teisinimosi laiko
stoka. Ar tik tokiais rūpesčiais
duodame pavyzdį jaunosios lie-
tuvaitės? Ar negalėtume pras-
mingesnių ir lietuviškesnių pre-
mijavimų?

E. Čekienė,
New York

Kiekvieną dieną Tabor Farmoje, be gausių amerikiečių svečių, rasi ir lietuvių. Štai ir praėjusį
savaitgalį jų būrelis. Iš kairės: E. Bartkus, J. Papienas, D. Bartkuvienė, B. Nemickas, M. Bačiūnienė,
J. Bartkus, S. Biežis, V. Rastenis, A. Rudokas, p. Biežienė, T. Blinstrubienė, p. Paškonienė, p. Jur-
kūnaitė, p. Rudokienė, p. Jurkūnienė, J. Jurkūnas, J. Bačiūnas ir T. Blinstrubas.

Dirvos nuotrauka

Steponas Matas - mokslo daktaras

Birželio 2 dieną Case In-
stitute of Technology, Cle-
velande, mokslo daktaro
laiksnį suteikė Steponui
Matui. Tai pirmasis cleve-
landietis lietuvis gavęs šia-
me krašte aukščiausią mok-
slo laipsnį.

Dr. Steponas J. Matas
(Matusevičius) gimė 1933
m. balandžio 2 d. Guragiuo-
se, prie Kuršėnų. Gimnaziją
baigė jau atvykęs į Cle-
velandą. Čia įstojo į garsų
Case Institute of Technolo-
gy, kur pasirinko metalur-
gijos sritį. 1954 m. jį baigė
B. S. laipsniu. Studijas tęsė
toliau ir 1957 m. gavo ma-
gistro laipsnį fizinėje meta-
lurgijoje. Šiais metais stu-
dijas vainikavo daktaro
laipsniu, parašęs ir apgy-
nės disertaciją "Structure
and Growth Kinetics of
Bainite".

Dr. Matas savo studijoms
lėšų gaudavo iš stipendijų
už ypatingai gerą mokslą,
taip pat dirbo Institute kaip
asistentas, vėliau kaip dė-
stytojas. Nuo šių metų pra-
džios pradėjo dirbti kaip
Project Manager didžiaja-
me Republic Steel Research
Center, Independence, Ohio.

Studijuodamas dr. Matas
buvo veiklus amerikiečių
studentų tarpe, vadovavo
metalurgijos studentų sky-
riui, priklausė A. I. M. E.,

VKLS PAREIŠKIMAS

Tradicinės vilniečių Joninės
yra rengiamos VKLS St. Catha-
rines sk. valdybos birželio 25 d.
Merriton m. Community salėje.
Meninė programos dalį išpildys
Clevelando Grandinė, kon-
certavusi eilėje JAV lietuviškų
kolonijų.

Ši šventė rengiama šeštą kartą
iš eilės. Tai mūsų vilniečių
tradicijų tęsinys. Tad ir reikia
džiaugtis, kad šventė susilaukia
plataus atgarsio visuomenėje,
sutraukdama tūkstančius tautie-
čių iš Kanados ir JAV apylinkių.
Deja, jau perėjais metai gražų
VKLS St. Catharines sk. valdybos
darbą mėginta trūkdyti įvairiais
keliais ir priemonėmis. Darbas
ardomas ir šiemet. Mes apgai-
lestaujame, kad lietuvių tarpe
atsiranda asmenų, kurie vilniečių
veiklą mėgina nuslopinti, arba
jų darbą sugriauti, užmiršdami
per devynioliką metų su ilgesiu
dainuotus žodžius: "Ei, pasauly,
mes be Vilniaus nemurimsim..."

Išskentėje 19 metų lenkų prie-
spaudą, atlaikysime ir šiuos
smūgius juo labiau, kad ir pla-
čioji tremties visuomenė, stip-
riai remia mūsų žingsnius.

VKLS Kanados Krašto Valdy-
ba kviečia visus ir šiemet į
vilniečių Jonines, kuriose mū-
sų mintys tenuskrėja į Gedimino
miestą--Lietuvos kultūrinio ir
politinio gyvenimo lopšį-- mūsų
mintys tepasiekia gražiuosius
Vilnijos laukus, su tūkstančių
ežerų ir gražiąja Neries upel

VKLS Kanados Krašto
Valdyba

Dr. Steponas J. Matas

A.S.M. ir kitoms profesinio
pobūdžio organizacijoms,
kuriose ir toliau tebėra ak-
tyvūs narys. Už savo dide-
lius mokslinius laimėjimus
jis buvo pakeltas į Sigma Xi
garbės narius.

Lietuviškos studentijos ir
jaunimo tarpe Stepas buvo
žinomas kaip vienas iš veik-
liausių narių. Priklausė Lie-
tuvių Studentų Sąjungai
JAV ir buvo Clevelando
skyrtaus valdyboje, daug
dirbo su skautais vyčiais,
vėliau su studentais skau-
tais, buvo Korp! VYTIS
Clevelando skyrtaus pirmi-
ninku, yra šios korporacijos
filisteris, aktyviai veikė
PLIAS Clevelando skyriuje
kaip valdybos narys, ben-
dradarbiavo Lietuvių Enci-

klopedijoje ir kt.

Dr. Steponas Matas gali
būti šviesiu pavyzdžiu mū-
sų jaunimui, kaip reikia
siekti mokslo ir per trumpą
laiką įsigyti doktoratą.
Ypač pabrėžtina, kad jis ne
tik sugebėjo mokslo siekti,
bet taip pat ir gyvai reikš-
tis lietuvių jaunimo veiklo-
je. Tokių žmonių tikrai ne-
daug turime.

Dr. Mato mokslo laimėji-
mu džiaugiasi ne tik jo ar-
timieji, bet ir visi bičiuliai
bei clevelandiečiai. Linkime
jam pasisekimo ir tolimes-
niame jo gyvenime! V. K.

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti

Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti
kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE

Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdvuose
kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite,
pasimaudysite švaresniais paplūdimyje iš visų
ATLANTO pakraščio esančių.

Tik per keletą minučių pesčiam nuo vasar-
namio pasiekiamas vandenynas — paplūdimys,
kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir
kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvė-
mis, šaldytuvais, maitintis vietoje. Maudymosi
mokestis apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. Lanys
515 4th Ave.,
Asbury Park, N. J.
Tel. PR 6-9783

arba

P. Lanys
1248 Waverly Pl.,
Elizabeth, N. J.
Tel. EL 3-1169

"Širdyje esu

lietuvis - tik tas
nelaimingas
liežuvis..."

Neseniai Chicagoje, Jaunimo
Centre, įvyko tautinių šokių kur-
sų lankytojų egzaminai. Kursai
prasidėjo praėjų metų gruodžio
4 d. ir juos buvo surengusi LB
Chicago Apygardos valdyba.
Tuos kursus pravedė žinomieji
tautinių šokių instruktoriai--mo-
kytojai Irena Šilingienė, Leo-
kadija Brazdienė, Bruno G. Sho-
tas ir muz. V. Strolia.

Iš vienuolikos kursantų, lan-
kusių iki galo, egzaminus iš-
laikė devyni: Genovaitė Markevi-
čiūtė, Aldona Martis, Stasys Mi-
lašius, Viktorija Remeikytė, Juo-
zas Ulevičius, Frank Zapolis,
Frances Gramantas, Nijolė Ja-
sėnaitė ir Helen Plus.

Dalis iš kursų baigusiujų jau
čia gimę lietuviai iš Chicago
ir jos apylinkių. Kai kuriems
per egzaminus teko griebtis ir
anglų kalbos... Vienas iš abi-
turių, turėdamas paaiškinti
šokio techniką, apgailestaudamas
šitaip kalbėjo:

--Širdyje esu tikras lietuvis,
tik tas nelemtas liežuvis... Ar
galiu išaiškinti angliškai?

Žinoma. Tai mūsų tautinės
stiprybės ažuoliukai savo šir-
dyse. Ne vienas jų per gilią
žiemos pusnį ir pūgas važinė-
jo į pamokas iš tolimų Chica-
gos apylinkių ar net miestelių.
Bet už tai kiti šokių šventei jau
turime gražų būrelį naujų tauti-
nių šokių mokytojų. Nemaža jų
pasirodė labai gabūs ir stiprūs
šioje srityje.

Naujuosius mokytojus šiltužo-
džiu pasveikino tautinių šokių
"senas vilkas" Bruno G. Shotas,
o pažymėjimus baigusiems įtei-
kė LB Chicago Apygardos pir-
mininkas Jonas Jasaitis. Kur-
santų vardų mokytojams padė-
koja J. Ulevičius, ir mokinių
vardų mokytojams įteikė kuklias
dovanėles.

Po to buvo jauki kavutė. Sena
tautinių šokių "vilke" Irena Ši-
lingienė, niekam negirdint, jūsų
korespondentui pasakė:

--Šį vakarą esu labai laiminga,
matydama tokių gražų būrelį nau-
jų tautinių šokių mokytojų. Nuo
šio vakaro aš išeinu į pensiją...

--Ponia, ar aš teisingai nu-
girdau?

--Taip, nugirdote teisingai.
Jau pavargau... Tą darbą sek-
mingai tęs toliau naujieji
įpėdiniai...

A.V.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad.,
penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas
uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3765

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Ai, ai, kaip išsibarė!

Na, ir gavo pylos tie mūsų korespondentai ir publicistai, kurie kartais savo rašinius pasiunčia ne tik vienam išrinktajam, bet dviem ar keliem laikraščiams iš sykio--ir net skirtingų "partijų" laikraščiams!

Jeronimas Cicėnas "Dienų skeveldrose" pakartotinai pasisakė, jog tokia skeveldrinė "žurnalistika per kalkinį popierių" jį vedantį į liūdesį. Esą, tokie autoriai negerbia skaitytojų, maitindami juos senu, jau kitame laikraštyje keptu valgiu. Negerbia jie ir savęs, siuntinėdami savo straipsnių nuorašus: tik skaitytojus kurstą manyti, jog jiems stinga temų ir minčių. Ir net Izabelė Motiekaitienė "panašiai pasielgė", išsiuntinėdama aplinkraštį apie Trubadūros operos spektaklį. (Kaip žinia, tasai "aplinkraštis" tebuvo skirtas tik Draugui ir Dirvai,--tai tik tiesi linija nuo Chicago ligi Clevelando, ir nedaug kas čia tėra "aplinkui").

Dar pikčiau sovė man nepažįstamas ir spaudoje, berods, mažai tegirdėtas Dirvos skaitytojas Kaz. Pranulis iš Chicago savo laiške (Dirva, 59 nr.). Jam tat "visiškai nepatinka". Jam tokie bendradarbiai, kurie dviem ar keliem laikraščiams pasiunčia savo rašinį, yra "didieji mūsų laikraščių susintojai"! Redakcijos tokius bendradarbius turėtų išburti ar "sudrausti", o jei nuodėmės dar kartotųsi, tai "visiškai iš bendradarbių išbraukti"...

Ai, ai, kokia pyla atėjo! Deja, būčiau gana skirtingos nuomonės tuo reikalu iš esmės. O pagaliau, ir esmi vienas iš tokių kaltininkų, tegu gal ir ne pačių didžiausių, bet vis dėlto pirštą paslysdavo ir dar šiandien kankada paslysta. Buvau ir kartais tebesu vienas iš tų laikraščių susintojų, negerbiantis skaitytojų ir negerbiantis savęs. Toks, apie kurį skaitytojai teisingai gali pagalvoti, kad jam stinga temų ir minčių. Ir kaip nestigs vargšui žmogui šiame gliaui mąstančių bendralaikį pasaulyje.

Moderninė spauda visuose brandžiau kultūriškai išsivysčiusiose kraštuose šiandien maitinama žurnalistikos ne tik "per kalkinį popierių", bet ir per kitokias žymiai tobulėsnas mašinas. Visur veikia telegramų, žinių, fonotuotrukų, straipsnių, net romanų ir poezijos agentūros. Vienos valstybinės, kitos privačios, normalaus biznio, dėsniams vedamos įstaigos. Tik labai stambūs ir turtingi laikraščiai tegalėtų išlaikyti visiškai nuosavus bendradarbių štabus, nors ir jie dar naudojasi visuokios rūšies žurnalizmu, gaunamu iš kitur "per kalkinį popierių".

Europoje ir ypač Amerikoje jau nuo senai veikia vadinamos "kolumnistų" (skiltininkų) agentūros. Firmos sudaro sutartis su žymiaisiais žurnalistais, rašytojais ar politikais, kurie sutartu būdu teikia joms straipsnius, ir juos gali už nebrangią kainą užsisakyti bet kuris laikraštis. Ne vieno žymesnio amerikiečio žurnalisto straipsniai kasdien pasirodo keliose dešimtyse ar keliuose šimtuose dienraščių--šioje šalyje ir net užsienio spaudoje. Tie "kaliniai" žurnalistai turi dešimtis ar net šimtus tūkstančių dolerių metinių pajamų už savo darbą.

Bet mūsų broliui, taip negalima! Išskyrus "valstybinę" Eltą Reutlingene ir vieną ideologinį frontininkų informacijų biuletenį Europoje, nėra daugiau nei valstybinių, nei privačių spaudos agentūrų. Žurnalizmas (jeigu jis nereiškia vieno ar dviejų patriotinių straipsnių parašymo per metus) yra profesija. Tačiau mūsų brolis savo laikraščiams turi rašyti visiškai už dyką ar beveik už dyką. Ir jeigu jis dar papildomai prideda savo išlaidų "kalkei", popieriui ir pašto ženklams, kankurį žinią ar straipsnį ar foto nuotrauką pasijusdamas ne vienam, bet dviem ar trim atokiai vienas nuo kito leidžiamiems laikraščiams, tai jis jau tampa "didžiojo spaudos susintoju", įžeidžia didžią gerbiamaus skaitytojų ir pažemina save! Jis privalo rašyti ir teturi teisės rašyti tik vienam laikraščiui. Jei pabandytų tą patį rašinį taip pat už dyką atiduoti dar ir kitiems, tai jį reikia sudrausti ir iš bendradarbių išbraukti.

Na, ir braukit, išbraukti lengviausia. Ir tuomet tegu tą laikraštį prirašo ponas Kaz. Pranulis iš Chicago. Aš mielai suvikiu net tris mėnesius tokią laikraštį paskaityti. Už "pakūtą", idant Viešpats lengviau dovanotų jau padarytas nuodėmes.

O tų nuodėmių nors dar nedaug padaryta, bet vis dėlto buvo. Ir dar daugiau buvo pagundų, o kas blogiausia--noro pagundoms pasiduoti.

Prasidėjo tai dar Tėvynėje, kaip dabar sakoma, "senais, gerais laikais". Prieš karą Lietuvos spauda sparčiai kilo, modernėjo ir iš laikinosios sostinės tolydžio sklido į provinciją. Klaipėdoje jau ėjo du lietuviški dienraščiai, o savaitraščiai apskričių miestuose: berods, net du Telšiuose, po vieną Šiauliuose, Biržuose, Panevėžyje, Marijampolėje ir, jei neklustu, būta mėginimų atskirus laikraščius leisti ir kituose apskričių miestuose. Tie provincijos laikraščiai buvo daugiausia skiriami, aišku, vietos rei-

kalams, bet sumanesni redaktoriai ieškodavo įvairesnių bendradarbių, informacijų ir bendrosios krašto politikos ir kultūros sričių. Ne visi savo vietovėse turėjo užtenkamai talcos ir ne kartą kreipdavosi pagalbos į Kauno reporterius, publicistus, įvykių komentatorius. Net porą sykių prieš karą tai iš vieno, tai iš kito tokio provincijos laikraščio gaudavau pasiūlymų pastoviai jiems bendradarbiauti.

Protarpiais pamėgindavau, bet būdavo sunku. Ir jau prieš pat karą vienam apskrities savaitraščio redaktoriui buvau pasiūlęs susitarti su kitais kolegomis, kad sudarytų specialią spaudos agentūrą. Mes iš Kauno galėsime jiems teikti straipsnius įvairiais klausimais. Mums bus parankiau, jiems išeis pigiau ir, be to, galės pasirinkti, kas kiekvienam labiau tinka. Sumanytas tada rado pritarimo, bet karui kilus nebebuvo laiko įgyvendinti.

Žymiai vėliau, jau Amerikoje, kai iškilo karas Korėjoje (karai palankūs spaudai...), atsitiko kitas daugiau humoristinis atvejis. Matyt, tada mūsų laikraščiai staiga labai susidomėjo žurnalistais. Dviejų savaitinių laikotarpyje gavau laiškus net iš šešių lietuviškų laikraščių redaktorių: du iš Europos, du iš Amerikos, po vieną iš Kanados ir Australijos... Visi pageidavo straipsnių ir komentarų apie karą. Tada buvau nesenai persikėlęs į Los Angeles ir gavęs fabrike man labai neprastą ir gana sunkų darbą (po dolerį ir 10 centų už valandą...).

Skaitydamas vieną po kito tuos šešių redaktorių užsakymus, aš pradėjau--juoktis. Kas gi kita tokio gyvenimo aplinkybėmis buvo galima bedaryti? Rašyti šešioms laikraščiams nebuvo nei laiko, nei jėgų, nei pinigų. Vienam iš redaktorių, kurį pažinojau kaip neblogą organizatorių, irgi juokais atsakiau nauju pasiūlymu.

Ar iš proto išėjot?--pirmiausia paklausiau. Kaipgi aš galiu taip padaryti? Bet yra būdas: susitarkit šei laikraščiai, dėkit po 10 dolerių per savaitę, susidarys jau 60, ir tiek man užteks, kad galėčiau pilnai atsiduoti tik Korėjos karui ir panašioms "kommentarams lietuviškų požiūriui". Tie visi laikraščiai išėina atskiruose miestuose, atskirose valstybėse, net atskirose žemynuose, daugumoje turi atskirus skaitytojus. Jūs reguliariai gausite pranešimus ir straipsnius "per kalke", o kartais man dar užteks laiko ir atskirai kiekvienam po kokį gabalėlį suriesti.

Pasiūlymas buvo, rodos, gana praktiškas, visiems parankus ir pigesnis už grybus. Bet tuo viskas ir pasibaigė, sumanymas nugrimdo kaip į balą, be jokio atsakymo.

Atsimenant kai kurių mūsų pažįstus "žurnalizmus" per kalkinį, popierių ir reikalavimus tokius žurnalistus "braukti iš bendradarbių tarpo", tati buvo visai suprantama. Mūsų laikraščiai ir kai kurie skaitytojai žurnalistui tenorėtų "suteikti teisę" rašyti tik vienam laikraščiui, tik "originalias idėjas ir mintis", ir visa tai atlikti už dyką ar maždaug už dyką. Skaitytojai visai nerūpi, kad tokius kilnius jo reikalavimus tenkindamas sąžiningesnis žurnalistas kas savaitę turi atiduoti bent už kelias dešimtis dolerių savo laiką, jėgas ir dar pridėti išlaidų "kalkei", popieriui, paštui, spaudai prenumeruotis, knygoms pirkti...

Skaitytojas tik nuolat dar padėjuoja, kad jį sunkiai slegia penki ar, saugok Viešpatie, dešimt dolerių metinės prenumeros jo imamam laikraščiui ir dar kad jam nėra laiko jo perskaityti, ir jei jis laikraštį yra užsisakęs, tai tik iš "pasiaukojimo tautos reikalams"...

Ar esant tokioms sąlygoms ir vyraujant tokioms pažiūroms gali klestėti lietuviška spauda, augti ir tapti lietuviškas žurnalizmas, atsirasti ir savo darbe išsilaikyti nauji lietuvių žurnalistai? Ne, negali ir nei neverta tikėti, kad

Čiurlionio Ansamblio namuose Clevelande, kurio kambario sienos išpuoštos fotografijomis ir ruošų įvairiuose kraštuose koncertų plakatais, buvo suruoštas 20 m. jubiliejaus proga pobūvis. Dr. Vl. Ramanauskas, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas (dešinėje), koncerte įteikęs draugijos skirtą premiją 1000 dol., atsisveikindamas su meno vadovu A. Mikulskiu, juokdamasis išpėjo: "Tik žiūrėkit, vyrai, nepragerkit visos premijos..."

V. Plodžinsko nuotrauka

ČIURLIONIEČIAI ATŠVENTĖ DEŠIMTMETĮ

Praeitą savaitgalį Clevelando lietuvių kolonija turėjo progos pergyventi neeilinį įvykį--atšvesti L. T. M. Čiurlionio Ansamblio 20 metų gyvavimo sukaktį.

Iškilmės buvo pradėtos su k a ktuviniu, Ansamblio "tėvo" Alfonso Mikulskio diriguojamu koncertu, kuriame pasirodė mišrus, vyrų ir moterų chorai su kanklių orkestru, talkinant kviestiams solistams--Alfonso Stempužienei, iš Kanados atvykusiam Vaclovui Verikaičiui, iš Chicago atvykusiam Natai Aukštuolei, ir paties Ansamblio jėgom--Irenai Grigaliūnaitėi, Antanui Kavaliūnui ir Aleksui Liutkus.

tai būtų verta.

Ir štai atsiranda ponų, kurie tokius spaudos susintojus, kaip mane ar dar keliolika panašių reporterių siūlo išbraukti iš bendradarbių vien už tai, kad protarpiais išdrįstame kokį rašinį, kaip "aplinkraštį", pasiūsti ne vienam, o net dviem laikraščiams, išeinantiems skirtingose vietose ar atskirose žemynuose. Kaip tik tik dabar tokią mirtiną nuodėmę papildau maždaug kas mėnesį... Ir štai kodėl.

Prieš porą metų "Europos Lietuvio"--berods vienintelio liukso pastovaus lietuviško laikraščio laisvojoje Europoje--naujasis redaktorius rašytojas K. Barėnas atsiuntė desperatišką laišką: kreipiuos talkos į tavę ir dar į kelias dešimtis kitų rašančių ir rašyti kiek mokančių... Jūs visi išvažinėjot iš Europos, išponėjot, užmiršot mus. Nebeturime užtenkamai bendradarbių, stinga straipsnių ir žinių apie lietuviškus judėjimus pasaulyje. O mes čia pasilikusieji dar tuo dominės ir mums bailsai reikia šios anokios medžiagos...

Taip ir dūrė, lyg yla į pasirdžius. Bet tuo metu niekaip neišgalėjau atsilipti į brolišką šauksmą, net ir su "kalkinio žurnalizmo" pagalba. Tik pasekiau kaip gi tie kiti kelios dešimtys rašančių atsilieps. O gi atsiliepė maždaug tik du, dutikri grafomanai, vienas iš Kanados, kitas iš Los Angeles (ne aš, nors irgi grafomanas, bet tasai, kuris laimi daug romanų premijų...). Ir niekas, niekas, niekas daugiau! O šiemet, pasveikindamas su Naujais Metais, Barėnas vėl mane ėmė barti: nieko nebeprašas specialiai "Europos Lietuvui", nes suprantas, kad man nebus lengva, bet gal galėčiau tuo pačiu laiku per kalke padaryti Dirvos kronikų nuorašus ir jam atsiųsti,--ne visų kronikų, bet nors kaikiurių, ypač lituanistinio kultūrinio turinio... Šiai pagundai nebe galėjau atsiliepti. Žurnalistine sąžinė aptemo, ir ryžausi protarpiais mūsų spaudą dar kartą pasusinti. Žinau, kad tai nelabai patinka Dir-

vos redaktoriams, bet kenčiame visi dantis sukanę ir vis dar nežinome, kaip tokią netvarką būtų galima "sutvarkyti". Ir dabar tik lauki, katra redakcija paklausys p. Kaz. Pranulio patarimo ir pirmoji mane išbrauks. Gal ko gero abi, ir tada visi trys partneriai būsime laimingi.

Nevartokime šiurkštaus žodžio "išnaudojimas". Pasakykime švelniau: nuo lietuvių tautinio atgimimo gadinės lietuvių tauta daug pasinaudojo ir per du pastarus nelsiavės dešimtmečius vėl daug naudojosi ypač mūsų žurnalistų ir rašytojų pasiaukojančiu darbu. Visuomenė vis pasako: mes atgimėm, mes veikiame, mes čia lietuvišką dvasią ir gyvybę reiškiam, mes tautą laisviname! Bet lietuviškos spaudos ir knygų visa tai būtų tik dūmas, ir be pastiaukojančių spaudos bendradarbių--tik pelenas.

Jei lietuviškose kolonijose šen ten tebeplūša korespondentai ir kitokie grafomanai, tai reikėtų padėkoti likimui, kad tokių vis dar yra. Kai jie kartais nevieną, o kelius laikraščius dar mėgina aprūpinti žiniomis ar straipsniais, tai gal nebraukti juos reikėtų, o mėginti tomis žiniomis pasinaudoti. Redakcijos gi yra laisvos atsirinkti, kas gera ir kas joms tinka. Nebus daugiau tokių korespondentų ar publicistų,--nieko daugiau nebus. Patys redaktoriai turės plūsti ir nusiplūsti su originaliomis mintimis, kol laikraščiai pasidarys taip įdomūs ir tokio augšto lygio, kad tik jie patys juos beskaitys.

Ir kam reikia mums tų spaudos agentūrų ar jungtinių įstaigų, kurios padėtų maitinti lietuvišką spaudą kokiais nors moderniais ir abstrakčiais metodais? Ar kurios leistų ir sudarytų sąlygas žurnalistui plačiau išsitiesti savo profesijoje, nepalikdamos jo "al-mūžų" ir grubaus išnaudojimo padėtyje? Turime juk vieną Amerikoje--Alto Informacijų Centrą su panele direktore priešakyje ir su 8 ar 10 tūkstančių dolerių metiniu biudžetu. Per toli gyven-damas, net nežinau, kas ten veikiama lietuviškoje ar angliškoje žurnalistikoje...

kuriuo Čiurlionio Ansambliui paskirta Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos premija, tūkstantis dolerių, už kultūrinius nuopelnus. Tai ketvirtoji šio palyginti negausaus gydytojų būrelio skiriama tūkstantinė lietuvių kultūriniais reikalais išsivijoje remti ir skatinti.

Ansamblio dvidešimtmetinės sukakties proga pasveikino JAV LB centro valdybos pirm. St. Barzdukas, vietinio ALTO skyriaus pirmininkas adv. J. Smetona ir LB I Apylinkės valdyba įteikdama rankšluostį su įtaustu Lietuvos Himnu.

Ansamblio garbės nariais paskelbti buvusieji valdybų pirmininkai Edv. Karnėnas ir J. Stempužis, dr. Tamošaitis ir D. Čiurlionis.

Eilei Čiurlioniečių suteikti aukšiniai ir sidabriniai ženklėliai pagal ansamblyje išbūtų metų skaičių.

Jų įteikimo iškilmės atliktos antroje šventės dalyje, kuri vyko Ansamblio namų pastogėje, kur kitą dieną buvo suruošti pusryčiai esamiems ir buvusiems Ansamblio nariams bei svečiams. Jų metu išklaudyta daug sveikinimų, gautų iš organizacijų, chorų ir buvusių Čiurlioniečių, dabar išsisklaidžiusių kituose miestuose.

L. T. M. Čiurlionio Ansamblio šiuo metu sudaro 72 nariai, kurių tik keturi tėra likę iš pirmojo sąstato Vilniuje (A. Mikulskis, O. Mikulskienė, A. Kavaliūnas ir V. Raulinaitis), vienas iš Vokietijos laikų (H. Johansonas), o likusieji įsijungę Clevelande. Dabartinę ansamblio vadovybę sudaro: meno vadovas ir dirigentas--Alfonso Mikulskis, kanklių vadovė--Ona Mikulskienė, chormeisteris--Rytas Babickas, valdybos pirmininkas--Jaun. Nasvytis.

Kas Dirvos neskaito--daug nustoja!

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ja džiaugiasi, Pasiteiraukit, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiūskit jų adresus, Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

VILA MEŠKA
BEACH ST.
MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.
TEL. BUZZARD BAY
PLAZA 9-3251

Savininkai LUŠIAI ir VEITAI

PATS LAIKAS PAGALVOTI, KUR PRALEISTI ATEINANČIAS ATOSTOGAS

VILA MEŠKA yra saulėtam Cape Cod, Mass., kurio krantus skalauja Golfo srovės šildomos Atlanto bangos.

VILA MEŠKA tikram poilsiui be rūpesčių siūlo:

- ✓ Ramią ir gražią aplinkumą.
- ✓ Erdvius ir patogius kambarius.
- ✓ Gerą ir sveiką maistą.
- ✓ Neaukštas kainas.

P. S. Užsiskiusieji iki birželio mėn. 15 dienos gauna 10% nuolaidos.

Iki sezono pradžios galima užsakyti ir šiuo adresu: St. Lušys, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. EV 7-5576.

Chicagos lietuvių žinios

Chicagos šauliai šoka ir dainuoja...

Neseniai Chicagos Šaulių Meno kuopelė turėjo savo veiklos sezono užbaigtuves. Buvo malonu pabūti šaulių draugystėje. Kuopelės meno vadovas Juozas Petrauskas pravedė oficialiąją dalį, pakviesdamas į prezidiumą Vytauto Didžiojo šaulių kuopos pirmininką kun. Šeštoką, J. Išganaitį, Kaz. Žilėną, Stulpiną ir A. Valentį.

J. Petrauskas ir kun. Šeštokas savo kalbose nuoširdžiai padėjo visiems Meno kuopelės dalyviams už drausmingą darbą ir trūšą ir kitiems remiantiems šaulius savo darbu bei kūryba. Ypatingai nuoširdžiai buvo padėkota akt. rež. Alfai Brinkai, kuris dideliu uolumu, paaukodamas savo poilsio valandas, dirba su Meno kuopele, nelaukdamas jokio materialinio atlyginimo. Šaulys J. Išganaitis tarė ypatingai jautrų žodį. Jis, apžvelgęs salę, su skausmu prabilo:

--O kur mūsų jaunimas?
--Jaunimas už durų...--kažkas tyliai salėje paaiškino.
Tikrai, tuo momentu tylai prasidėję salės durys ir jose pasirodė jaunimo veidai.
--Ak, dar tebeina prakalbos... aihtelėje jaunimas ir durys vėl uždarė.

Ir kai tik pasigirdo pirmieji akordeono ir piano garsai, staiga visa Lietuvių Auditorijos salė, it koks gėlių darželis, pražydo gražiausiu ir gausiu šaulišku jaunimu. Šaunus jauni šauliai muzikantai--akordeonistai ir pianistai --Jonas Kremelis ir Petras Kivėnas visą vakarą turėjo pilno darbo...

Šaulys Jonas Kukeckis padėkdamas labai jautriai savo paties sukurtą patriotišką eilėrašį. Jaunimui sminga į širdį. Didelė tyla. Paskui prapliupa nuoširdūs plojimai. Paaiškėja, kad jaunimui patinka gražūs eilėščiai, o prakalbos ne...

Už vaišių stalų pasigirsta trankios, linksmos jaunimo dainos. Linguoja, banguoja visa Lietuvių Auditorija. Kas gal apsaityti, kaip linksma tarpe šaulių jaunimo! Savo naujųjų draugų apsuptas, garsiai traukia lietuvišką dainą ir neseniai dar iš pavergtos Lietuvos atvykęs jaunuolis Tomas Leonas. Nuo pat pirmos atvykimo dienos jis prisijungė prie šitos jaunimo grupės. Tomas ne tik gražiai dainuoja, bet ir dailiai šoka tautinius šokius.

--Tomai, kaip patinka čia?-- klausiu jaunuolio.
--Labai čia patinka, čia visi tokie draugiški...
--Lietuvoje buvo linksmiau, ar čia Chicagoje?
--Čia daug linksmiau, Lietuvoje jaunimas kad ir pasilinksmina, bet širdyje visi lindi...
--Bet tavo sesutės Reginos čia nematyti.
--Ji nuėjo kažkur kitur...

Tautinių šokių grupės vadovas J. Ulevičius, neseniai baigęs tautinių šokių kursus kaip vienas iš "keturių didžiųjų" sušunka:
--Vyrai, švarkus nusivilkite!
Vyrai numeta švarkus ir griebia merginas. Nubėga ir mano pokalbininkas Tomas. Prasideda trepsėti klumpakojai, vėjais suktis malūnai... Šaulių Meno kuopelė tautinių šokių grupė yra viena iš pirmaujančių Chicagoje. Pats miesto meras Daley juos yra pakvietęs šokti "Pavasario gėlių žydėjimo šventėje" Grand Parke. Ten mūsų šauliai pelnė didelę garbę tarp visų tautybių.

--Kaip senai šauliai jau šoka?
--klausiu grupės administratorių Zenoną Urboną.

Aktorius ALFAS BRINKA, už nuopelnus Chicagos šaulių Meno kuopelėje apdovanotas šaulių atžymėjimu.

--Šokame jau šešis metus. Grupė vis daugėja. Dabar turime dvidešimtis šokėjų. Grupė yra la-

bai nuoširdi, draugiška ir drausminga.

Ir pats Zenonas šokius greit papildys dar kitokiais šokiais... Jis veda Sigitą Snabaitis, taip pat tautinių šokių šokėją iš Cicero. Susipažino, žinoma, i Lietuvių tautinių šokių šventėje...

Vienintelis salėje pilnai uniformuotas šaulys vyr. puskarininkio laipsnyje. Guvus ir linksmas vyras. Tai Juozas Laurinaitis.

--Kaip senas šaulys?--klausiu.

--Nuo pat pradžios...

--Ir senas kareivis...

--Mobilizuotas 1915 m. Tūkumo ir Rygos mūšių dalyvis. Ties Mitava buvau sužeistas. Gavau jaun. puskarininkio laipsnį ir šv. Jurgio Kryžių IV laipsnio. Ir dabar dar tebeturiu. Kokie pora svarų sidabro... Bet vyresnybė neleidžia užsikabinti... Paskui savanoris--kūrėjas, potam šaulys...

--Bet kodėl tik vienas unifor-

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamoj Taupymo Bendrovėj, kuri:

- moka **4%** metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)
- apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

muotas?

--Nežinau... Gal kiti bijo užsivilkti...

--O kaip amerikoniui gatvėje žiūri į tokią neregėtą uniformą?
--Vieni nemato, kiti net sutojė stebi. Kartais kareiviai atiduoda "pagarbą", manydami, kad koks aukščiausias generolas iš Pentagono...

Linksma linksmy šaulių draugystėje.

Alb. V-nas

CICERO

Mindaugo draugovės vasaros stovykla

Cicero, Ill. veikianti ir neseniai savo gyvavimo dešimtmetį atšventusi skautų D. L. K. Mindaugo D-vė, labai gražiai užsirekomendavusi Tautinėje Stovykloje, pereitų metų d-vių varžybose Chicagoje laimėjusi pirmą vietą, gražiai veikia ir dabar.

D-vei per keletą paskutinių metų sėkmingai vadovauja pskt. Jurgis Prapuolenis. Apie jį spečiasi gausus ir energingas skautų vyčių kandidatų būrelis, kurio nariai eina skiltininkų, adjutantų bei jaunesniųjų skautų instruktorių pareigas. Ši draugovė prieš išvykstant stovyklauti vasaros stovyklon padarys skautų laužą Cicero ir Chicagos visuomenei birželio 18 d., 3 val. p. p. Spaičio darže, prie Archer Ave.

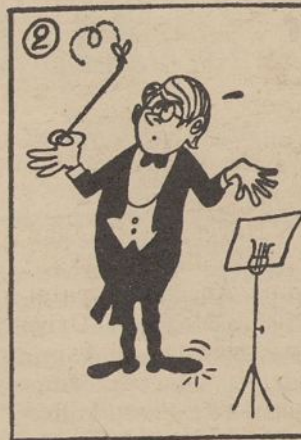
Tai progai susidaręs tėvų komitetas atvykusius svečius ir viešias priims, pavaišins, o B. Brazdžionis savo plokštelių muzika palinksmins.

Tėvas

Galvosūkis Nr. 1

Šis orkestro dirigentas turi daug vargo su muse, kuri neleidžia jam diriguoti. Aštuoniuose langeliuose yra nupieštas tas pats dirigentas, bandąs nusikratyti muse, bet tik dviejuose langeliuose jis vienodai atrodo. Kuriuose? Trys pirmieji skaitytojai, teisingai nurodę, gaus dovanų po knygą.

GALVOSŪKIS Nr.1

Eagle Stamps visada padidina sutaupas May 2-jose krautuvėse

the MAY CO'S 2 BASEMENT stores

PRIIMTINAS
PIRKINYS!

"Silver Fern"
"Mandarin"
"Bermuda"

Išrinkti antrieji iš viso krašto žinomi

"Callaway" Turkiški Rankšluoščiai

Large King Size
25x46-Inches

99c

"Callaway" Wash Cloths 4 for 99c

žinomos rūšies rankšluoščiai dideliu sutaupymui. Tai rūšis rankšluoščių, kuriais visad galite žavėtis. Pasirinkimas iš šių stilių: "Silver", "Fern", "Mandarin" arba "Bermuda" už šią sensacinai žemą kainą. Jie tokie minkšti, taip sugeriantieji! Paskubėkite, kad gautumėte!

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi. Šaukit CHERRY 1-3000 (imokant \$2.00 ar daugiau)

The May Co.'s Basement Domestics Department,
Downtown and On the Heights

KERELIS BROS.

CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Kongreso Atstovas Michael A. Feighan**, Prieškomunistinės Tautų Sąjungos Garbės Narys, sekmadienį, birželio 12 dieną, 12 val. Čiurlionio Ansamblio patalpose, 10908 Magnolia Drive padarys svarbų pranešimą lietuvių visuomenei. Kongresmanas Feighan kalbės apie Lietuvos ir kitų bolševikų pagrobtų kraštų laisvės viltis paskutinių tarptautinių įvykių šviesoje. Kaip svarbaus "Judiciary Committee" narys, kongresmanas Feighan yra vienas geriausiai informuotų asmenų bolševikų pagrindžio

veiklos ir jų tarptautinių siekių atžvilgiu.

Kongresmano Feighan priėmimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius. Įėjimas laisvas, ir Clevelando lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama į šį priėmimą atsilankyti, ir susipažinti su kongresmanu, kuris jau iš seno žinomas savo nekompromisiniu nusistatymu prieš bolševizmą ir bolševikų ekspansiją Europoje ir Azijoje.

• **Notre Dame gimnazija** baigė ir praėjusį sekmadienį iškilmingai gavo diplomus šios lietuviškos: Vita Ambrazevičiūtė, Irena Beperaitytė, Meilutė Juškenaitė, Lydija Koklytė, Stefanija Končiūtė, Carol Kunsaitytė, Dalia Mackevičiūtė, Vida Orinitaitė, Kristina Stankaitytė, Eleonora Šen-

bergaitė, Teresė Varekojytė ir Loreta Židžiūnaitė.

• **Neringos tunto** skautės išplatino knygų už \$305.65. Knygas buvo ėmusios iš Dirvos ir jas gavo už savi kainą.

• **Vincas Rastenis**, grįždamas iš pasitarimų Tabor Farmoje, trumpą laiką buvo sustojęs Clevelande.

• **Šį penktadienį, birželio 10 d., 7 val. vak.** Čiurlionio namuose įvyks studentų tradicinis vakaras — finis semestri. Bus nuotaikinga programa, grojant Neolithuanų orkestrui. Bus vaišės. Visas lietuviškas jaunimas kviečiamas atsilankyti. Ypač gimnaziją baigę abiturientai.

• **Bendruomenės pirmosios apylinkės valdyba:** pirmininkas F. Eidimtas, vicepirm. K. Karpius, sekret. K. Matulionis, išd. K. Karškas, solid. mok. ir soc. reikalams A. Luža, parengimų vadovas A. Balys.

• **Norime pirkti** vartotą, lietuvišku raidynu rašomą mašinėlę. Skambinti UT 1-1921, nuo 5 iki 6 v. v.

Elektros pravedimas, pataisymas, pasitaikusių kliūčių pašalinimas. Turi licensiją. Reikalui esant gali finansuoti. Šaukti ER 1-1544. (66)

Savininkas parduoda namą Dvigubas, po 5 ir 5 kamb. Gaso šildymas. Netoli Šv. Jurgio bažnyčios — 1326 Giddings Rd. (71)

Praėjusį sekmadienį daug kur lietuvių šeimose buvo pasidžiaugta dukterų ar sūnų laimėjimais: siekiant mokslo, Dalia Mackevičiūtė, baigusi Notre Dame gimnaziją Clevelande, turėjo dvigubą džiaugsmą, nes į mokyklos užbaigimo iškilmes iš New Yorko buvo atskridęs jos dėdė Stepas Mackevičius su žmona Aldona. Nuotraukoje Dalia tarp sesučių Živilės ir Ritos, kurios už dviejų metų irgi baigia tą pačią gimnaziją. Užpakaly stovi: Aldona Mackevičienė, Dalios tėveliai Andrius ir Eugenija Mackevičiai, Stasė Kazlauskienė, Angelė Staškevičienė ir Stepas Mackevičius. Dirvos nuotrauka

VYSK. VALANČIAUS ir ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ

ANTROJI ŠVENTĖ-GEGUŽINĖ

Į V Y K S

birželio 12 d., sekmadienį, Neurų ūkyje.

Pradžią 1 val. Programos pradžia 3 val. p. p.

Programą išpildys abiejų mokyklų mokiniai.

Į Neurų ūkį važiuoti: West 25 St. — Pearl Rd. — Rt. 42 į Brunswick iki Rt. 303, pasukti dešinėn už 1 mylios Rt. 38 — Substation Rd., pasukti dešinėn ir važiuoti iki Neura's Grove.

Kviečiame visus — didelius ir mažus.

Lituanistinių Mokyklų Tėvų Komitetai

VYKSTATE ATOSTOGŲ?

Pasirūpinkite nelaimingų atsitikimų ir ligos apdrauda.

Pagrindinė suma
\$10,000.00 \$15,000.00 \$20,000.00

Nel. atsit. medic. išlaidos
\$ 1,000.00 \$ 1,500.00 \$ 2,000.00

Apdraudos dienos
7 \$4.35 \$ 6.05 \$ 7.70
14 \$7.15 \$ 9.85 \$12.60
21 \$8.75 \$12.10 \$15.40
Galima apsidrausti iki \$50,000.00.

GENERAL UNDERWRITERS

UT 1-2345
Joseph P. Mull

Dėmesio!

Visais apdraudos reikalais,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

Paulina Mozuraitis-Bennett,
HI 2-4450

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Publika su dideliu dėmesiu iš klausė Čiurlioniečių koncerto ir buvo sužavėta paskutine programos dalimi, kai prisijungė "senoji gvardija", buvusieji Čiurlioniečiai, atvykę į iškilmes iš kitų JAV lietuvių kolonijų.
V. Pliodzinsko nuotrauka

NAUJAS INŽINIERUS-ARCHITEKTAS

Algirdas Liutkus šiomis dienomis baigė Western Reserve Universitetą Clevelande ir gavo inžinieriaus-architekto diplomą.

Naujas inž.-architektas A. Liutkus yra 26 metų amžiaus, gimęs Lietuvoje, i Clevelandą atvyko prieš 11 metų ir čia aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje, priklauso skautų akademikų organizacijai ir žaibo sporto klubui. Dabar, gavęs diplomą, pradėjo dirbti garsioje statybos firmoje Clevelande Dalton & Dalton, Inc., iš karto gaudamas aukštą paskyrimą.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Laisvės festivalis

L. B. Detroito apylinkės valdyba daro pastangas, kad lietuviai būtų tinkamai atstovaujami tarptautiniame laisvės festivalyje Detroito, kuris prasidės birželio 25 d. ir baigsis, dideliu paradu, birželio 30 d.

Šis viešas lietuvių pasirodymas nėra vien L. B. valdybos, bet visų Detroito lietuvių reikalas.

Svarbiausios šio festiva-

J. P. MULL-MULIOLIS

Seniausia lietuviška namų pirkimo-pardavimo agentūra Clevelande.

Šv. Jurgio parapijoje

2 šeimų 5-4. 3 garažai, didelis sklypas. Įmokėti 1,500 dol. ar mažiau.

2 šeimų 6-5, garažai, gerame stovyje. Prašo \$13,600.

1 šeimos 6 kam., 2 garažai. Labai gerame stovyje, visai netoli mokyklos.

1 šeimos didelis namas, 5 kamb. žemai, 4 viršų, 2 vonios, 2 virtuvės, 2 garažai.

Šv. Kazimiero parapijoje

3 šeimų 6-4-3, puiki individuali šildymo sistema, 2 garažai, \$16,000.

2 šeimų 4-4, gerai prižiūrėtas, puikiam stovyje. Mažas įmokėjimas.

Šv. Juozapo parapijoje

1 šeimos 3 mieg. E. 141 — St. Clair. Didelis gražus kiemas. Nedidelis įmokėjimas.

Šv. Jeronimo parapijoje

2 šeimų 5-5-3, 2 garažai. Puikus namas, graži ir rami gatvė netoli Lake Shore.

Euclid

1 šeimos mūrinis, tik 6 metų senumo, 2 mieg. žemai, išbaigtas antras aukštas. Puikus poilsio kamb. rūsyje, E. 254 netoli Euclid gatvės parduotuvių. Prašo \$24,500.

Algimantas Dailidė — lietuvis bendradarbis.

13229 Superior Ave.
UL 1-6666 (67)

lio dalys yra: tautinių išdirbinių paroda, tautybių pasirodymas, ir paradas. Tautinių išdirbinių paroda organizuoja bendruomenės valdyba. Kitose dalyse lietuvių atstovauti teks mūsų jaunimui.

Tautybių pasirodyme birželio 27 d. mus atstovaus, jau Detroito visuomenei pažįstama ir visados šiltai priimama, tautinių šokių grupė Šilainė, vadovaujama G. Gobienės. Tautybių parade birželio 30 d. vakare, dalyvauti kviečiamas visas Detroito lietuviškas jaunimas. Visi parado dalyviai, ypatingai moterys, turi būti apsirengę tautiniais rūbais. Vyrų, kurie neturi taut. rūbų, dėvi tamsias kelnės ir baltus marškinius su tautiniu kaklaraiščiu.

L. B. valdyba tiki, kad mūsų atžalynas supras reikalo svarbą ir gausiai dalyvaus minėtame parade. Taip pat prašomi visi tėvai priminti savo jauniesiems ir sudaryti sąlygas, kad atliktų savo tautinę pareigą.

Lietuviško charakterio išreiškimui, pagal V. Veselkos projektą, ruošiamas tautiniais motyvais papuoštas vežimas, kuris bus vežamas parade ir suteiks mūsų grupei įvairumo.

Č. Staniulis

SOUTH CAROLINA policija atvežė pilietį į ligoninę su perskelta galva. Protokole buvo užrašyta: "Pradaužta galva. Kirvis nukrito nuo sienos ir pradaužė pilietui galvą. Jo kirvis, jo galva, jokių skundų. Tardymas užbaigtas."

Los Angeles gyventojas buvo patrauktas į teismą, kadangi nekęsdamas moterų siuntinėjo teišėjams grąšinančius laiškus, jog būtų peržiūrėti skyrybų įstatymai. Jo byloje prisiekusiais teisėjais buvo parinktos septynios moterys.

HOT SPRINGS, Ark. kepykloje buvo pagauti du penkmečiai berniukai. Policija savo knygose atžymėjo: "Naminis teismas rado kaltais, Rykščių baudmė įvykdyta ir byla užbaigta."

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

KAS IR KUR

• Jurgis Bieliūnas, Dirvos didelis bičiulis iš Venezuelos, atsiuntė prenumeratos mokestį už 10 skaitytojų. Jų tarpe 3 nauji. Taip pat pridėjo \$5.00 auką savo vardu ir \$5.00 auką Alekso Vildžiūno. J. Bieliūnui labai, labai dėkojame.

• Neo Lithuania Filisterių Sąjungos pirmininkas Antanas Diržys buvo nuvykęs į Dover, Del. padėti gelių puokštei ant neseniai supilto filisterio inž. K. Rimkaus kapo ir aplankyti skausmo prislėgtos jo likusios šeimos.

• Chicagoje pastatyti paminklai ant J. Rinkevičiaus ir V. Kvieskos kapų. Pirmais buvo knygnešys ir lietuviškų knygų leidėjas, antrasis kooperatininkas ir daugelio laikraščių bendradarbis.

• Dalia Meilutė, torontietė, Ontario meno mokyklos mokinių dailės darbų parodoje buvo iškelta, kaip viena iš gabiųjų mokinių.

• Birutė Paprockienė Vilniuje išbuvo 9 dienas, o iš viso kelionėje 3 mėnesius. Lankėsi Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Šveicarijoje ir Ispanijoje. Taip pat, skrendant į Vilnių, buvo rytų Berlyne ir Varšuvoje. B. Paprockienė yra gimusi Amerikoje.

• Inž. Zenono Rekašiaus ir Aldonos Damašytės su-tuoktuvės įvyksta birželio 11 d., 10 val. ryto Šv. Pranciškaus bažnyčioje, East Chicagoje. Abu jaunieji yra aktyvūs lietuviškose jaunimo organizacijose, o Z. Rekašius yra ir Vilties Draugijos valdybos sekretorius.

• Filatelijos laikraštis Stamps atspaudė ilgą, iliustruotą C. Matuzo straipsnį apie Vatikano išleistus lietuviškus pašto ženklus.

PERTVARKYTI LIETUVIŲ
TAUTINIO SĄJŪDŽIO
VADOVYBĖS NUOSTATAI

(Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Valdybų pranešimas)

Remdamos Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 1959 metų Dešimtmečio Seimo nutarimu ir priėmę dėsines kituose kraštuose veikiančių lietuvių tautinės srovės junginių pageidavimus, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Valdybos atstovai ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba, dalyvaujant ALT S-gos Tarybos prezidiumo nariams, 1960 metų birželio 5 dieną priėmė lietuvių tautinės srovės bendrąją savo veiklą vykdyti ir Lietuvos laisvinimui skirtose, savo paskirtimi išeinančiose iš vieno krašto (valstybės) ribų organizacijose ir toliau dalyvaus Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybė nuo šiol bus sudaroma iš paskiruose kraštuose veikiančių lietuvių tautinės srovės junginių deleguotų narių.

E. A. Bartkus,
ALT S-gos pirmininkas

B. Nemickas,
LTS pirmininkas

• Heidelbergo Universitete šiuo metu studijuoja 10 lietuvių.

• Dr. A. Baltrušėnas, iš Akrono, mokėdamas prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• E. Andriušytė, dr. M. Kregždienė, S. Kačinskienė, V. Leskaitienė ir Laucevičienė išrinktos į naują Moterų Atstovybės Klubą valdybą New Yorke.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

So. Bostono Lietuvių Piliiečių D-jos šachmatininkai pastaruoju metu nugriebė keletą stambesnių laimėjimų. Klubo pirmoji komanda laimėjo šachmatų varžybas X žaidynėse N. Yorke, įveikusi Brooklyn LAK, santykiu 3½:1½. Į Bostoną parsivežė B-vės Neris (dr. Kazickas ir dr. Valiūnas) skirtą dovaną. Taškus pelnė: Bostono meisteris Gediminas Šveikauskas, jo brolis Leopoldas ir J. Vilkas, Jr. Pustaškį pridėjo dr. Bulokas (rašosi Bullockus).

Boston Sunday Globe keilius sekmadienius rašė apie penktąsias Massachusetts šachmatininkų rungtynes su Connecticut valstybe, kuriose Massachusetts komanda gegužės 25 d. pelnė trečią iš eilės laimėjimą prieš Connecticut. (1956 ir

1957 laimėjo Connecticut komanda). Nemaža kredito už tuos laimėjimus laikraštis žymėjo Massachusetts komandos kapitoniui Kaziui Merkiui už vykusiai sudarytas komandas. 1959 laimėta santykiu 21½ — 8½; ir 1960 — 11½ — 4½.

Algis Makaitis, 15 metų gegužės 27-31, laimėjo Massachusetts valstybės B kl. šachmatų p-bes, sukojęs nuostabią pasekmę 6:0! Antruoju baigė Algirdas Leonavičius, 14 m., surinkęs 4½ tš. Abu So. Bostono L. šachmatų klubo žaidėjai. Makaitis nesenai laimėjo Bostono mokyklų meisterio vardą, taipogi be pralaimėjimo.

Makaitis ir Leonavičius, birželio 11 d. draug su Bostono mokyklų šachmatų komanda išvyksta į Pittsfield, Mass., kur susitiks su vietos moksleiviais.

Kazys Merkis pelnė tašką JAV komandai, tarpt. ko-resp. šachmatų rungtynėse su Kanada, įveikęs trečiojo lentos Fred Schulz iš B. C. prieš tai Merkis baigė lygiomis su inž. Marcussi, Argentina.

E. CHICAGO

MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

East Chicagos Lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyko gegužės 30 d. 5:30 val. Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje su menine programa ir bendrais užkandžiais.

Dienos iškilnių susirinkimą atidarė ir jį pravedė Tėvų Komiteto pirmininkas Bronius Ginčias-kas, kuris pakvietė į garbės prezidiumą: lietuvių parapijos kleboną kun. Ignacą Vichurą, Lituanistinės mokyklos mokytoją Lavicką, Lietuvių Bendruomenės East Chicagos skyriaus pirmininką Zigmą Molleją ir baigusias Lituanistinę mokyklą mokinė: Birutę Paukštelytę ir Marytę Kvietkauskaitę.

Lituanistinės mokyklos Tėvų Komiteto vardu platesnį pranešimą padarė Bronius Ginčias-kas, kuris smulkiau peržvelgė nuveiktus darbus, bendradarbiavimą su vietos lietuvių parapijos mokytojams--seselėms, kurių visais atžvilgiais buvusios malonios ir sukalbamos, o ypač daug paramos susilaukta iš parapijos klebono kun. Vichuro ir už tai jam pareikšta didelė padėka.

1959 - 1960 mokslo metais Lituanistinę mokyklą lankė 36 mokiniai, prie Lituanistinės mokyklos veikė baletų studija, kurioje mokytojavo S. Velbas.

Baigusiomis Lituanistinę mokyklą: Birutę Paukštelytę ir

VIRŠUJE: Iš įvykusių pasitarimų Tabor Farmoje. Iš kairės: J. Bačiūnas, Dr. A. Rudokas, Dr. J. Paplėnas, Dr. B. Nemickas, inž. E. Bartkus, V. Rastenis, Dr. J. Bartkus, inž. J. Jurkūnas ir T. Blinstrubas.

Dirvos nuotrauka

Meninė programa buvo labai įdomi ir gerai paruošta, o ypač gražiai pasirodė baletų studijos mokiniai.

Po iškilnių ir meninės programos buvo bendri užkandžiai, kuriuos paruošė mokinių maitės.

Mokslo metų užbaigimas buvo gan įspūdingas, praėjo labai jaukioje nuotaikoje.

Pakenė

JŪSŲ DRAUGAMS

DIRVOS
BŪTINAI
REIKIA

DIRVA jau eina triskart per savaitę, ir ji vis turtėja žiniomis bei vaizdais iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

KAS DIRVOS NESKAITO – DAUG MUSTOJA!

Kodėl jūs savo draugams tik linkit viso geriausio?

Jūs verčiau jiems tai padarykit: pasirūpinkit, kad jie gautų DIRVĄ!

Tada Jūsų linkėjimai jiems pildysis pusantro šimto kartų per metus!

Užpildykite ir atsiųskite mums šią atkarpą:

PRADEKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Kaip mano dovaną, už kurią apmoku naujiems skaitytojams taikomu papigintu tarifu:

už 3 mėnesius — \$2.00 ☐

už 6 mėnesius — \$4.00 ☐

už pirmus metus — \$8.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame langelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Brangiam

KAZIUI RIMKUI

mirus, jo brangiai žmonai, sūnui, dukteriai ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Eugenija, Danguolė,
Juozas ir Eugenijus Bartkai

A. A.

KAZIUI RIMKUI

mirus, PONIAI ir šeimai gilią užuojautą reiškia

J. Dragašius
ir
M. Meiliūnas

JUOZUI LIŪDŽIUI

mirus, jo brangiai žmonai, dukteriai, žentui ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Elena, Lilijana ir Julius
Janulevičiai

PAIEŠKOMI

Ališauskas, Juozas, Liucė ir Stasė, Juozo vaikai, Bunikienė, Izabelė Grikinis, Antanas, išvykęs į Australiją.

Marcinkevičiūtė, Elzbieta ir Magdalena, Andriaus dukterys, išteklėjusių pavardės nežinomos.

Matukas, Juozas, Simonas ir Stanislaiva, vaikai Simono, gyveno 62 Springfield St., Lawrence, Mass.

Pralinskas, Balys, ir Pralinskaitė, Ona, Juozo vaikai, iš Pakenės, Nevadžio.

Rukštelis, Aleksandras, Andriaus sūnus.

Stulga, Jonas iš Gorainių km., Šilalės val., Tauragės ap., ir vaikai Jonas, Marytė ir Viktorija.

Tamošiūnas, Jonas, išvykęs į Angliją iš Itzehoe stovyklos.

Tumosa, Antanas, kalbėjęs Dautmergen konc. stovykloje ir Pforzheimo bei Aspergo kalmėnuose, prašomas skubiai kreiptis tiesiai į Landesamt fuer die Wiedergutmachung, (14b) Tuebingen, Friedrichstrasse 8, atlyginimo reikalu.

Valinskis, Mykolas ir Vincas, iš Čiobiškio km., Gelvonių val., Ukmergės apsk.

Vasalauskas, L., išvykęs į Australiją.

Vasiliauskas, Pranas, ir dukterė Pranė, gyvena Kaune.

Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsilipti: Consulate General of Lithuania

41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.